



DIRVA

THE FIELD
Nr. 82
Spalis-October 27, 1958
Cleveland, Ohio

Amerikos Balso likvidatoriaus Europoje elgesys

SENATORIAUS PAUL DOUGLAS SPĖJIMUS PATVIRTINTI FAKTAI. — AMERIKOS BALSUI NERŪPI AMERIKOS DRAUGAI. — KALBA I LIETUVĄ. BET LIETUVIŲ PRIE MIKROFONO NEPRILEIDŽIA. — MUENCHENO RADIO CENTRAS SU SAVO BENDRADARBIŲ ELGIAMI LYG IŠ GATVĖS PAINTOM MARGAITAM. — AMERIKOS BALSO NAUJI PAREIGONAI SUNAIKINO VERTINGUS ARCHYVUS. — RAGANŲ DEGINIMO LAUZO NEISVENGE IR AMERIKOS KONGRESMANAI NEI SENATORIUS. — IR MUENCHENAS LAUKIA KONGRESINĖS KOMISIJOS.

(Mūsų Europos bendradarbio)

Senatorius Paul Douglas, kalbėdamas senato apie Amerikos Balso vadovybės nuosprendį, siūrinti, kad kurių tautų kalbomis transliacijos ir jų sąskaita plėsti programą rusų kalba, yra pareiškęs taiklios kritikos žodžius: "Regimai niekas iš Amerikos Balso vadovybės nepažįsta fakto, kad pavergtų rusų kalbą kaip į komunistinio gimtąją kalbą ir neapykantos žaidimą."

"Kalbėjimai ir pavergtųjų tautų žmones jų pavergtųjų kalbą yra tragiškas pavyzdys, kaip galima nustumti nuo savęs žmones ir padaryti sau priešų šioje pasaulio strateginėje srityje."

Sen. Paul Douglas žodžius patvirtina naujai faktai. Prieš kelias dienas jėgų korespondentui teko kalbėti su vokiečių kilmės iš Lietuvos ir Vakarų Vokietiją repatriavusia šeima. Ji pasakojosi įsidėmėtiną, pavergtuose lietuviuose sukėlusį pasipiktinimą jausmą dėl Amerikos Balso neapdairaus žongliravimo.

Jungtinių Tautų specialioje sesijoje svarstant vidurinių Rytų krizės klausimą, Amerikos Balsas, daugiau kaip savaitę laiko į Lietuvą transliavęs sesijos posėdžių eigą rusų kalba. Visa tai vykę įprastinių lietuvių kalba transliuojamų valandelių metu bei lietuviams įprastomis radijo bangomis. Klausytojai, būvę palikti be jokios sava kalba informacijos. Šis faktas lietuviuose sukėlė nusivylimą, įvairius komentarus. Girdi, Amerikos Balsas, lietuviams piršdamas nemėgstamą rusų kalbą, pradėjęs taktininkauti Kremlui.

Šis mažas epizodėlis paryškina ir patvirtina Sen. Paul Douglas teigimus. Neapgalvoti Amerikos Balso vadovybės sprendimai netik nepadaeda naujus draugus įsigyti, bet ir senesniųjų netenkama.

Kad pastarųjų dvejų metų būvyje Amerikos Balsui nerūpė ir nerūpi įsigyti draugai, yra nenuginėjama įrodymų.

Laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių veiklos informacija yra Amerikos Balso ignoruojama. Jei kada koks įvykis ir užsimina, tai fakto pateikimo forma bei rėmai tokie siauri, lyg ne lietuviui būtų informuojami, bet kiniečiai.

Kaip Amerikos Balsas gali laimėti naujų draugų ir senesius prie savęs išlaikyti, kai prie mikrofono neprileidžiami Lietuvos Diplomatines Tarnybos atstovai, lietuvių kultūrininkai, visuomenės veikėjai, socialinių organizacijų vadovai, Lietuvos laisviniu besirūpinantieji sambūriai ir net nepertransliuojama žymių amerikiečių lietuviams padaryti pareiškimai.

Jei laisvame pasaulyje gyvenantiems lietuviams neleidžiama radijo bangomis palaikyti dvasinio ryšio su broliais krašte, jei per Amerikos Balsą uždrausta transliuoti religinį

toringai, o taip pat šešerių metų lietuvių kalba transliuotų programų archyvas, su prijungtais žymių lietuvių Amerikos Balsui įteiktais rankraščiais. Sunaikintas gausus magnetofono juostų rinkinys su turtingais, istorinę vertę turinčiais gyvo žodžio įrašais.

Kai vieną, buvusį tarnautoją užklausi, kaip jam atrodė grupės vertybių naikinimas, atsakymas buvo toks: "Taip, sunaikintas didelis ir turtingas istorinis archyvas, galėjęs liudyti amerikiečių ir lietuvių glaudų bendradarbiavimą. Iš Washingtono atsiųstas Amerikos Balso reprezentantas John Albert, savo neapgalvotais sprendimais mūsų nepraždiugino. Nebuvo parodyta pagarbos nei Amerikos Balso dirbusiems tarnautojams, atimiamiesiems jo bendradarbiams, nei pagaliau Amerikos Kongreso ir Senato nariams. Ir

St. Jaras

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

"VIEŠAS PRANEŠIMAS" IŠ AMERIKOS

Seniau sakė, kad žuvo, o dabar tik vėliau nurodyta. — Visą turi tik taip daryti, kaip iš viršaus būdama. — Rūpestingai renkama tautosaka. — Atidare senai buvusią žemės ūkio mokyklą. — Kur stamos naujos elektrinės. — Virvė pakaruoklio namuose.

Spalio 11 d. TIESA Amerikėlė nepasirūpė laišku iš Amerikos, kuriame viešai pranešama į Lietuvą, kad pabėgėliai tebeveikia ir nenustoję vėl grįžti... Parašyta: "Daugel pas mus kalba tie pabėgėliai. Jie labai purvina visą Tarybų valdžią, renka aukas ir viską daro. Jie mano dar sugrįžti ir vėlį ponais būti. Bet mes sakome: kaip bus, taip, bet jau daugiau nebūsė ponais, turėsite dirbti." Vadinasi, neginkojit, kad gali ir grįžti, tik nebūkit — ponais nebebus.

Partijos propagandistai šiaip jau stengiasi įtikinti žmones Lietuvoje, kad negrįžusieji jau maždaug žuvo, jau nustojo vilčių, o jeigu grįžti, tai atimtų viską ir ponautų...

ATLEIDO UŽ "AUTONOMISKUMĄ"

Nors Kauno "Neries" įmonė iki rugsėjo 15 dienos pagaminato radiatorių gerokai daugiau, nei plane buvo numatyta, jos direktorius Jasiūnas tapo atleistas iš pareigų spalio pradžioje, nes jis nepasirūpino parduoti radiatorius toms įmonėms, kurioms buvo nurodyta parduoti, o pardavė šiek tiek ir be nurodymų — Panevėžio, Kauno ir Liepojos įmonėms.

Griežto papeikimo susilaukė ir Mašinų gamybos viršininkas A. Speičys, kuris "Neries" direktoriui liepė parduoti kiek radiatorių ne ten kur buvo iš anksto nurodyta, ir neprižiūrėjo direktoriaus, kad jis rūpintis radiatoriais aprūpinti visų pirma nurodytąsias įmones (kurių vardai neminimi, bet kurios, matyt, yra ne Lietuvoje, ir ne Latvijoje).

RUPESTINGAI RENKA TAUTOSAKĄ

Vilniaus universiteto lietuvių literatūros katedrą, nors partijos ne tik barama, bet šį pavasarį net ir "išvėtyta", rūpestingai renka lietuviškos tautosakos turis. Tautosakos archyvas turis apie 9000 dainų, pasakų ir smulkiosios tautosakos dalykų, neskaitant atskirų rinkinių, kurių studentai esą suradę, pav., iš Varnių apylinkės (801 dalykas), iš Ramygalos apylinkės (301) ir t.t.

Šią vasarą 74 lietuvių literatūros studentai, padedami aštuonių konservatorijos studentų ir literatūros instituto bendradarbių, rinko tautosaką dar mažiausia tuo požiūriu ištirtose apylinkėse.

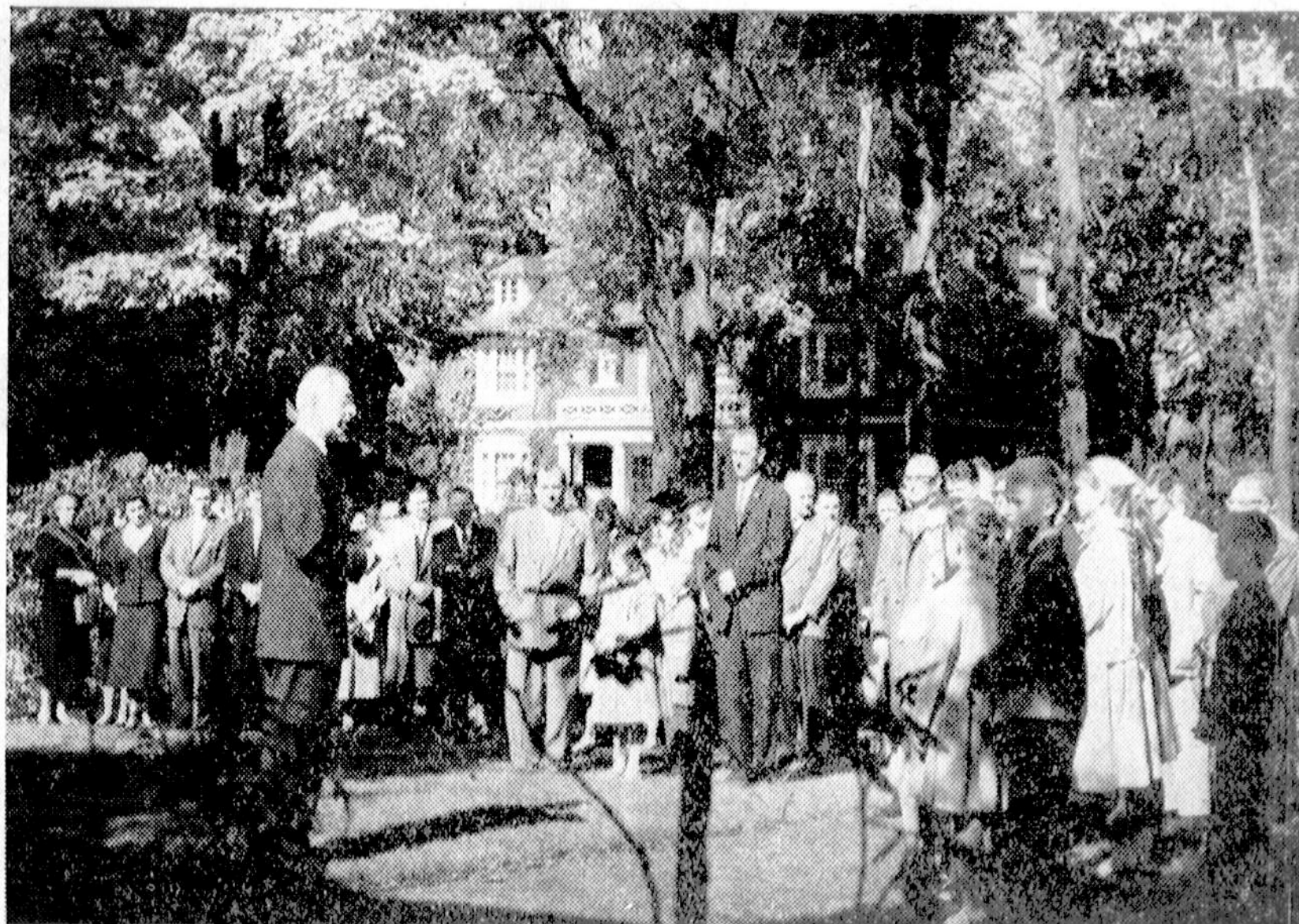
ANTALIEPTĖS NAMŲ RUOŠOS MOKYKLĄ — NAUJENA

Iš 24 žemės ūkio ministerijos laikomų technikumų, vien tik Antalietėje įšmet atidaromas namų ūkio skyrius, kuriame bus dėstomi dalykai, kaip ir Lietuvos mergaičių žemės ūkio (namų ruošos) mokyklose. Kaip tik tokia (ar panaši į dabar atidaromą) neįprastai Antalietėje veikė nepaklausomybės laikais. Dabar, tačiau, tokia mokykla — didelė naujiena. Kita tokia mokykla esanti Latvijoj. Todėl į Antalietę dabar, esą, plaukia laišukai iš Ukrainos, iš Uralo ir net iš Sibiro: merginos nori atvykti mokytis. Antalietėje ir viename Vilniaus ž. ūkio techniko atidaromi ir bitininkystės skyriai.

ELEKTRINIŲ STATYBA

Aukštos įtampos elektros linijų įšmet esą nutiesta visoje Lietuvoje apie 1,200 kilometrų. (Planas numato iki 1965 metų nutiesti apie 50,000 km. Jam įvykdyti, įšmetis tempas turėtų būti padidintas 40 kartų jau nuo ateinančių metų).

Nesikaitant kauniškės, šiuo metu tebestatoma didesnė elektrinė Antalietėje (pradėta anksčiau, kaip Kaune) ir penkos kaimo elektrinės: Jundeliškės (Jezno rajone) Aukštadvario, Ignalinos, Širvintų ir Vievio rajonuose.



Iš Čiurlionio Ansamblio namų atidarymo iškilnių. Dideliam būriui clevelandiečių dalyvaujant Dr. S. Biežis, po laisvės ažuoliuko pasodymo, taria žodį.

Dirvos nuotrauka.

KAS UŽ IR KAS PRIEŠ RIGHT TO WORK

Right-to-Work įstatymas yra laisvas darbininkų įstojimas į unijas, kurios juos atstovauja santykiuose su darbdaviais. Priklaušymas unijai ir mokėjimas unijai mokesčio, nėra būtina sąlyga išlaikyti darbą.

Darbininkai, pradėję darbą, neprivalo įstoti į uniją, prisijungti prie darbininkų esančio organizmo darbininkų vieneto. Jis turi teisę likti neorganizuotu, kartu sumažindamas unijai priklausantių asmenų skaičių. Mažesnis darbininkų skaičius yra įsilunes į organizuotą grupę, silpnės unija, silpnės jos pozicija derybose su darbdaviu, žemesni darbininkų atlyginimai.

Right-to-Work įstatymas galioja 18 valstybių, kuriose pramonė nėra didelė, daugiau pietinėse ir žemės ūkio valstybėse. Lapkričio mėn. 4 d. šis įstatymas yra bandomas, balsavimo keliu, praveisti dar 6 valstybėse, jų tarpe ir Ohio.

Aktyviausi right-to-work įstatymo darbuotojai ir vadovai Ohio valstybėje yra Ohio Prekybos Rūmai, (Ohio Chamber of Commerce), Ohio Darbininkų Draugija, General Electric Co., nedidelė konklavon naujam popiežiui rinkti. Prieš pat konklavos pradžią mirė Detroito arkivyskupas kard. Mooney, ir popiežių renkančiųjų kardinolų skaičius sumažėjo iki 51.

Sekmadienį buvo įvykdyti keturi balsavimai, bet popiežius dar nebuvo išrinktas; per klaidą iš kamino iškilo balti dūmai buvo supainiotas net Vatikano radijo, kuris buvo paskelbęs, kad popiežius jau esą išrinktas; vėliau tas pranešimas buvo atšauktas.

Formozos sėsiauryje komunistų artilerija atnaujino savo veiklą. Quemoy apšaudymas ši

delė plieno bendrovė Armco, Timken Roller Bearing Co. ir Cincinnati Milling kompanija. Jų užnugaryje stovi visa eilė kitų bendrovių, didesnė dalis ūkininkų ir respublikonų partijos atstovų. Didžiosios plieno bendrovės Clevelande, Youngtowne ir Akrono gumos pramonės milžinai, yra pasyvūs.

Poziciją prieš right-to-work atstovauja unijų pareigūnai, remiami didelės daugumos darbininkų, demokratų partijos, šešių Ohio valstybės katalikų vyskupų ir kitų religijų dvasininkų.

Propagandos ir veiklos planavimas yra 5 asmenų komiteto rankose. Visi penki yra veteranai darbininkų organizavime. Jų priešakyje stovi W. L. Davis, seniausio Amerikos unijų laikraščio redaktorius ir E. F. Cope sekretorius AFL-CIO unijų.

Numatomas didelis skaičius balsuotojų, egzistuojanti ekonominė padėtis ir bedarbių eilės Ohio valstybėje stiprina prieš right-to-work pusės laimėjimo galimybes.

J. K.

VISAM PASAULY

Vatikane kardinolai užsida- rė konklavon naujam popiežiui rinkti. Prieš pat konklavos pradžią mirė Detroito arkivyskupas kard. Mooney, ir popiežių renkančiųjų kardinolų skaičius sumažėjo iki 51.

Sekmadienį buvo įvykdyti keturi balsavimai, bet popiežius dar nebuvo išrinktas; per klaidą iš kamino iškilo balti dūmai buvo supainiotas net Vatikano radijo, kuris buvo paskelbęs, kad popiežius jau esą išrinktas; vėliau tas pranešimas buvo atšauktas.

Formozos sėsiauryje komunistų artilerija atnaujino savo veiklą. Quemoy apšaudymas ši

kartą nebuvo stiprus. Komunistai paskelbė, kad nuo dabar jie vykdysią karo veiksmus nelyginėmis mėnesio dienomis, o lyginėmis darysį pertraukas, kad salos gyventojams galėtų būti pristatomas maistas ir kiti reikmenys.

Washingtono valstybės departamento pareigūnai šį keistą skelbimą pavadino nauju "katės ir pelės žaidimu", kuriuo esą siekiama skilimo tarp JAV ir Čiang-kaišeko.

Prez. Eisenhoweris pareiškė apgailestavimą dėl sovietų atsisakymo priimti anglų ir amerikiečių pasiūlymą nutraukti atominių ginklų bandymus vieneriems metams. Jis ragino sovietus pranešti, ar jų atstovas dalyvaus spalio 31 d. Ženevoje pradedančiose pasitarimuose dėl atominių ginklų bandymų sustabdymo.

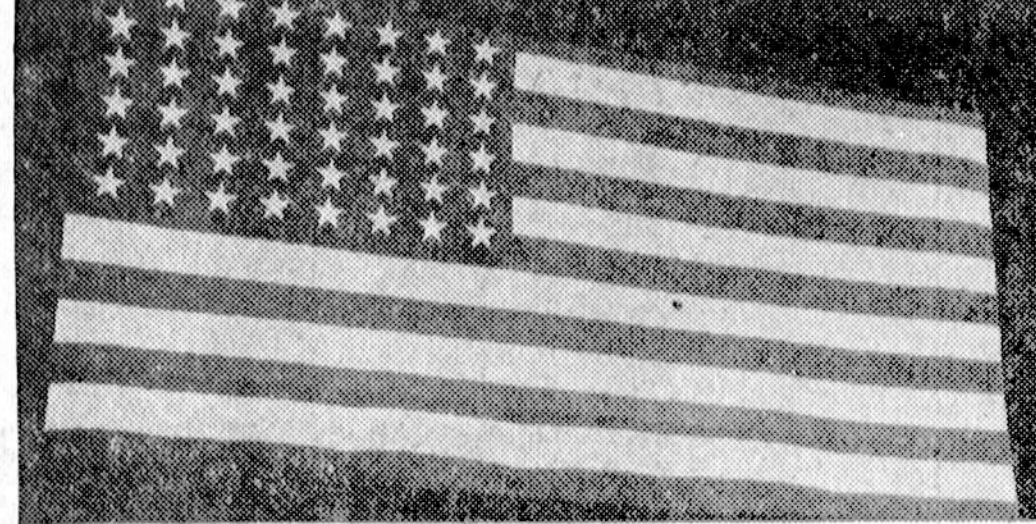
Laisvojo Alžiro vyriausybė, reziduojanti Kaire, atmetė premjero De Gaulle kvietimą į Paryžių pasitarimą dėl ginklų palaubų.

Sovietai pareiškė pasipiktinimą dėl literatūrinės Nobelio premijos paskyrimo B. Pasternakui. Premijuotasis romanas "Daktaras Živago" komunistinėmis kraštais nebuvo spausdintas. Labai abejotina, ar autorius B. Pasternakas bus išleistas Stockholman premijos atsiimti.

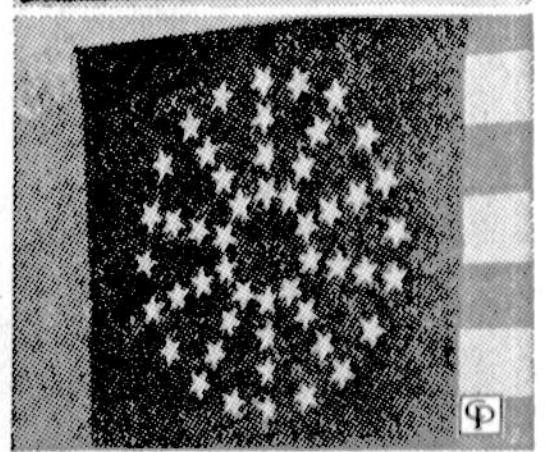
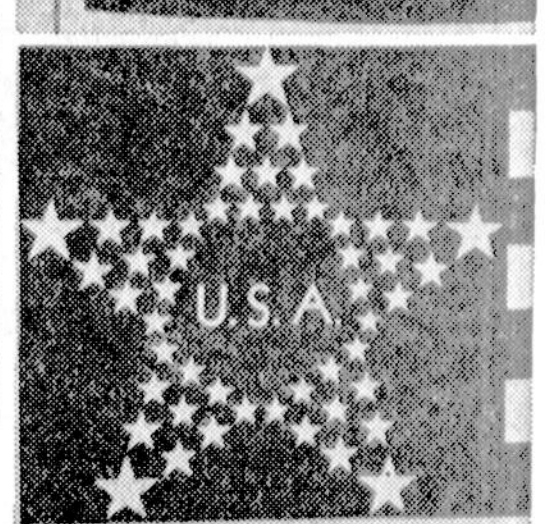
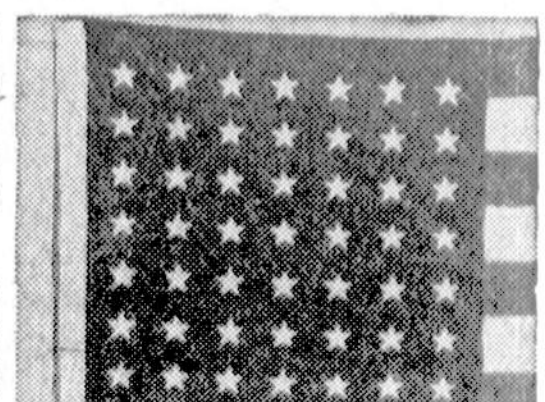
Prancūzijos premjero De Gaulle pasiūlymai reorganizuoti NATO vadovybę sukėlė didelio nepasitenkinimo Europos valstybių, ypač Vokietijos ir Italijos, sostinėse. Laiškuose prez. Eisenhoweriui ir britų premjerui Macmillanui De Gaulle buvo pasiūlęs sudaryti trijų valstybių, t. y. JAV, Britanijos ir Prancūzijos direktoratą svarbiems NATO reikalams spręsti.



1777 1795 1818



McElroy Dulles Anderson Finley



Three suggested designs.

Buvusios ir būsimoji JAV vėliava, kurią reikia pakeisti Aliaską priėmus. Nuotraukoj ir komisija, kuri turi paruošti galutinį projektą.



Iš Valstybės sekretoriaus Dulles ir Chiang Kai-sheko pasitarimo Formozoje.

DIRVA

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6844. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.
Editor: Baly Gaidžiūnas.
Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.
Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.
Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D.Jos (Inkorp. ne pelniui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6844. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.
Redaktorius: Baly Gaidžiūnas.
Antrasis klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.
Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mielzins (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

LOS ANGELES LIETUVIŲ TAUTINIŲ NAMŲ PARENGIMAS

Lietuvių Tautinių Namų parengimas, įvykęs spalio 11 d., praėjo sėkmingai ir toli pralenkė rengėjų numatytas geriausias galimybes. Į parengimą atsilankė tiek daug svečių, kad rengėjai pritrūko ne tik stalų, bet ir kėdžių visiems svečiams susodinti.

Svečių tarpe matėsi prof. Mykolas Biržiška, Lietuvos Generalinis Konsulas Bielskis su Ponia, prof. V. Raulinaitis, kuris yra real estate bizyje ir plačiai aptarnauja lietuvių draudros ir namų pirkimo ir pardavimo reikalus, mūsų nepriklausomos kariuomenės atstovai — pulkininkai: Bronius Pulkauninkas, Jonas Andriūnas ir Juozas Andrius, bendrininkas vietos organizacijų pirmininkai: Liet. Bendruomenės — Kostas Liaudanskas, ALTO — Algis Raulinaitis, BALF — Vladas Pačiūra, Lietuvių Fronto pirmininkas Juozas Ažuo-laitis, lietuvių grupės respublikonių pirmininkas Leonardas Valiukas, inž. Bronius Budginas, Rezistencinės Santarvės centro komiteto pirmininkas dr. Petras Pamataitis, lietuviško rašto ir meno atstovai: rašytojas ir žurnalistas Bronius Raila, poetė Emilija Mitkienė, rašytojas T. ninis, muzikas ir liet. parapijos vargonininkas Bronius Badriūnas, žurnalistas — Algis Gustaitis, Vladas Bakūnas ir daugelis kitų.

Greta gausiai susirinkusių naujų ateivių, matėsi, palyginti, nemažai ir seniau šiam kraštui įsikūrusių lietuvių: Kazė ir Petras Žilinskai, Waitak, Juozas Milūnas, Tėvynės Mielėtojų vietos skyr. pirmininkė Ona Račkienė, iš Long Beach su visu būriu lietuvių atvykę smarkus veikėjai Arčius, Masonai, Batkai ir daug kitų iš pačios Los Angeles ir tolimesnių vietovių atvykusių lietuvių.

Malonu pastebėti, kad Tautinių Namų parengimas, berods pirmą kartą Los Angelėje, bus taip gausiai sutrauktas lietuviška jaunima. Tą vakarą susirinkę vyresnieji turėjo progos iš arčiau pažinti mūsų kolonijos jaunimą ir su pasididžiavimu įsitikinti, kad jis yra gausus, lietuviškas, besiskindas kelią į rimto mokslo sritį, dažnai toli palikdamas kitų tautų jaunimą.

Iš jaunosios kartos visuomeninė veikloje daugiausiai pasireikšiančių buvo matyti: Danguolė Pulkininkaitė — skautų veikėja aktyvi tautinės minties organizacijų narė, nuolat dirbanti lietuviškos radijo valandėlės programų vedime, talkininkaujanti kiekvienam lietuviškam reikalui ir savo darbu daug prisidėjusi prie Tautinių Namų parengimo. Skautų vietininkė Dobkevičiūtė, Katalikiškų ir bendrininkų organizacijų veikėja Karalūtė, Liet. Studentų S-gos pirmininkas Gildys. Labai aktyviai lietuvių akademikų gyvenime anksčiau reikšėsi o dabar daugiau susitelkę į mokslinį darbą — Miklius. Gausus būrys šio technikos amžiaus pažangos atstovų inžinierių: Abelkis, Burakas, Dundzila, Petrakis, Ratkelis, Sodeika, Vaičiūnas.

Jei šalia vyrų pavardžių nematytos ponios, anaiptol tai nereiškia, kad jos parengime nedalyvavo. Ir nepagalvokite, dėl Dievo meilės, kad tai buvo gry-

nai vyrų pobūvis, o tai jau būtų didelė klaida, nes ponios skaitlingai dalyvavo ir savo retu spalvingumu vainikavo visą vakarą.

Salia trumpos, bet gerai atliktos meninės programos, kurią išpildė dainininkė Elena Swagart-Bartuškaitė ir baletu šokėja Olga Korzenaitė, buvo ir kitų pajavirinių. Paminėtinas spalvotų balionelių valsa, kurį pravedė ir balionėlius pardavinėjo patys studentai ir vajuos komiteto nariai. Surinktus pinigų paskyrė LITUANUS žurnalo parmai. Tuo būdu Lituanus žurnalui Los Angelėje tebevykstantiam vajui buvo sukelta papildoma dar kelios dešimtys dolerių.

Prie puikaus parengimo pasisekimo ypatingai daug prisidėjo malonios ir nenulistančios šeiminių, kurios ruošdamos gausiems svečiams valis, net tik paaukojo savo darbą, bet ir maišio proruskus tuo žymiai pakelkoms Liet. Tautiniams Namams pelną. Didelė pagarba ir padėka priklauso gerb. ponios: Adelei Deringienėi, Agotai Dudienėi, Josephinai Gediminienėi, Onai Latvienėi, Elvyrai Pamataitienėi, Gražinai Puikūnienei, Onai Pulkauninkienei, Janinai Radvenienėi, Gražinai Raibienėi, p. Skirmantienėi, Bronėi Šinkevičienėi, Zofijai Waitak, Vandai Lavaličienėi ir Kazėi Žilinskienei. Visam šeiminių darbui vadovavo energinga Zofija Waitak.

Vakarui einant į pabaigą buvo įvykdytas per vasarą planuotų bilietelių kilnojimai televizijai, aiškinti ištraukimas, kurį atliko parengimo programos vedėjas Bronio Dūdos paprašyta p. Bielskienė. Jis teko Vytautui Seštokui.

Vykdytas bilietelių platinimo darbas nors ir davė nedidžiausį pelną, bet ypatingai daug prisidėjo prie tautinių namų išgarsinimo ir suaktyvinimo. Bilietelių platinime ypač pasižymėjo Kazė Žilinskiene ir Vyt. Aleksandriūnas.

Parengime buvo pasveikinti

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Seštadi. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVergrade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmadi., antradi., ketvird., penktadi.
Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas: Ofiso REpublic 7-5020
Namų WALbrook 5-3765

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Jėjimas iš Rockwell St.)

VAL.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Seštadieniais: 2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

Kas ir kur?

• Lietuvių Rašytojų Draugijos organų rinkimų duomenys. Balsų tikrinimo komisija — J. A. Vaičiūnienė, Gr. Tulauskaitė ir Alb. Valentinas — 1958. VIII. 23 rado atsiųstus 54 balsavimo vokus, kuriuos slaptojo balsavimo tvarka atplėšus, gauta šie duomenys: 1. Valdyba — Stp. Zobarskas — 45 balsai, P. Jurkus, J. Tysliava ir L. Zitkevičius po 37, A. Landsbergis ir P. Naujokaitis po 35, K. Grigaitytė — 31; 2. Rev. komisija — L. Andriekus — 43, N. Mazalaitė 36, A. Merkeliš 31, kandidatai — A. Tyruolis 27, O. Balčiūnienė 22; 3. Garbės teismas — J. A. Vaičiūnienė — 42, P. Gaučys 39, J. Švaistas 31, kandidatai — L. Šimutis 27, Kl. Jurgelionis 23.

Naujoji Valdyba pirmajame posėdyje nutarė lygionis teisėmis pakviesti kandidatus ir pareigas pasiskirstyti šitaip: pirm. J. Tysliava, vicepirm. P. Naujokaitis ir A. Landsbergis, sekr. P. Jurkus, išd. Stp. Zobarskas, L. Zitkevičius ir K. Grigaitytė — valdybos nariai. Pirmininko adresas: 192 Highland Blv., Brooklyn 7, N. Y. Sekretoriaus adr.: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

• "Lietuvių rašytojų" leidinio sudarymo ir tvarkymo darbai dar nebaigti. Leidinio redaktorius, perdavęs LRD vadovavimą, turės daugiau laiko prisėsti ir tikisi nugalėti žymiąją kliūtį, t. y. šiaip ar taip užpildyti trūkstamas 29-ųjų kolegų spragas. Dar kartą raginami visi, kurie atsiliko, paskubėti atsiųsti nuotrauką ir žinias, kad nereikėtų jų raskioti iš spaudos.

• Korp! Neo-Lithuania New York'e į valdybą sekantiems metams išrinkti: Algirdas Sperauskas — pirmininkas, Virginija Sutkutė — vicepirmininkas, Dalia Maurukaitė — sekretorius ir Juozas Tysliava jr. — valdybos narys spaudos ir informacijos reikalams. Arbitr elegantiorum pakviestas Antanas Smetona, tėvūnų — Br. Nemickas ir išdo globėju — Juozas Maurukas.

• Alf. Konec, Juozas Maurukas, Stepas Mackevičius, Gražina Silinienė ir L. Tamošaitis išrinkti į naują Tautinio Akademino Sambūrio valdybą New York'e.

TORONTO

Petras Varkala, buvęs Didž. Britanijos Lietuvių S-gos Centro Valdybos pirmininkas, Londono liet. par. klebonas kun. A. Kazlauskas spalio 19 d. lankėsi Toronte. Ta proga Šv. Jono Kr. parapijos salėje buvo surengta sveikties pagerbtis vaišės. Į pagerbtuves susirinko daugiausia Anglijoje gyvenusių apie 50 asmenų.

Nors ir buvo spaudoj skelbiama, bet kažkodėl P. Varkala pagerbimo vaišėse nedalyvavo.

KLB Toronto apylinkės pirm. R. Simanavičius iš eilųjų pareigų pasitraukė. Apyl. pirmininko pareigas eina pirm. pavaduotojas J. Senkus.

KLB Krašto Tarybos posėdis, numatoma, įvyks Toronte gruodžio 6-7 d.d.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Svarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMASINŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

Parduodami amžini automobiliai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.
Nakties telef.: LI 1-4611.

Please Vote FOR 11 Civic Center Bond Issue

- Nepakels jūsų mokesčius
- Kasdien užsimokės už save

☒ FOR THE BOND ISSUE
☐ AGAINST THE BOND ISSUE

Please Vote YES 12 Cleveland Charter Amendment

- Nuspaus jūsų mokesčius ŽEMYN!
- Duos darbus ir algas!

☒ YES
☐ NO

ENDORSED BY EVERYONE • ELECTION TUESDAY, NOV. 4
COMMITTEE FOR CIVIC PROGRESS

GENERAL CHAIRMAN TREASURER SPEAKERS GROUP
Upshur Evans John C. McHannan Frank J. Kovac

321 Republic Building • Cleveland 15, Ohio • TOWER 1-8165

Retain

JUDGE
ROBERT B.
KRUPANSKY
COMMON PLEAS
COURT

Krupansky for Judge Committee, Robt. E. Wendling, Sec'y.

DETROIT

PAMINĖTA SPALIO DEVINTOJI

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Detroito skyrius suruošė spalio devintosios minėjimą per ALRBK radijo valandėlę. Radijo pranešėjas J. Kriščiūnas pradėjo minėjimą Maironio eilėraščiu "Vilnius". Po to kalbėjo kultūrininkas Vladas Pauza.

Prof. K. Pakštas skaitė paskaitą apie galimybes persikelti į Britų Hundūrą.

Seštadieninės ir Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas išrinkta S. Kaunelienė, J. Mikulionienė ir V. Selenis.

Detroito tautinių šokių grupė "Šilainė", įvykusiame pobūvyje pas p. Gobius, išsirinko naują valdybą: J. Smagruskaitė, L. Stankaitytė, V. Damušis ir V. Ruzgys. Buvo įteikta ilgametei šokėjai Birutei Rackaitei rankų darbo medinė lėkštė, vaizduojanti lietuvišką sodybą. Jai palinkėta daug laimės sukuriant šeimos židinį.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 352 kuopa paskyrė 19 dol. auką Lituanus žurnalui. Ši kuopa yra viena seniausių Detroito draugijų.

Pasktn. V. Simutis, įvykusioje akademiku skautų sueigoje pas p. Petrauskus, skaitė referatą "Akademikų skautų tradicijos Lietuvoje". Referatui buvo pateikta eilė klausimų. Sueigai vadovavo J. Gerulaitis.

Lapkričio 22 d. Lituanus žurnalui Remti vietos komitetas ruošia vakarą žurnalui paremti.

Vietos studentų skyriaus naują valdybą sudaro: pirm. Jurgis Jurgutis, sekr. R. Valukonytė ir A. Barakauskas, vicepirm. V. Petrauskas ir išd. Z. Pajaujis.

IPK

BOSTON

Ar taip remiamas BALFas?

Spalio 19 d. buvo rengiamas Bostono Balso skyriaus banketas, kuris buvo skelbiamas iš anksto, bet lietuvių parapijos orkestras, su kun. A. Knežiu, tą pat vakarą surengė savo koncertą. Žinoma, ne visi eina į koncertus, kaip ir į banketus, bet žinant parapijos akciją, reikia pasakyti, kad Balso banketui patenkė.

Nejaugi Balso šelpimas nerūpi mūsų dvasiškams? Jei patys nenori prisidėti, tai tegul nekenkia vargstantiems Sibire ir kitur.

MCSU SPECIALYBE

Vaisių siuntimas į užsienius. Mūsų sandėliai yra pilni, ir užsakymai greit išpildomi. Kainos visiems prieinamos.

MODERN DRUG
12429 St. Clair Ave.
MU 1-2342

IŠ LAIŠKŲ REDAKCIJAI

KADA VIENYBĖS IŠKOTOJAI UŽMIRSTA SAVO DARBUS

P. L. B. valdyba savo pirmuoju atsisaukimu "Zodis lietuviškus politikos vandenį. Čia ji apgailestavo seperatistinį laisvinimo veiksmų darbą ir pažadėjo visomis išgalėmis siekti, kad būtų sudarytas vieningas laisvinimo frontas ir viena vadovybė.

Skaitytojams aišku, kad čia kalbameji veiksniai yra L. N. Talka ir Vlikas. Visiems žinoma, kad šie veiksniai yra sudaryti politinių partijų ir organizacijų atstovavimo pagrindais.

Visi mes trokštame vieningo darbo. Labai daug kalbama apie vienybę, tik jos vis nėra, nes dažnai vienybės ieškotojai nėra nuširdūs. Girdėjome apie tų veiksmų vadovybių pasitarimus ir tuometinio Vliko pirmininko, dabar PLB valdybos pirmininko pastangas, kurios liko be vaisių.

Vos gimusi bendruomenės vadovybė savo pirmuoju punktu deklaruoja tą vienybę atstatyti. Atrodo, kad bendruomenės vadovai jaučiasi kompetetingi tuos reikalus patvarkyti. Tają kompetenciją, matoma, bus suteikęs Tėviškės žiburio Nr. 34 tilpės J. Matulionio straipsnis, kad "Plačiai PLB-nei, kaip vyriausiai, bendrinei, centrinei ir visus apjungiančiai organizacijai, tenka apjungti visus lietuvius, jų labai veikiančias organizacijas, derinti visą lietuvišką veiklą ir dąbėti, kad tame veikime nebūtų spragų..."

Nevykusiai baigęs savo misiją buvęs Vliko pirmininkas ir dar keturi visuomeniniai lietuvių gyvenime nežinomi arba vos pirmuosius žingsnius žengiantieji visuomenininkai, ryžtasi tvarkyti visą lietuvišką veiklą. Vargu ar jie turės įtakos šio klausimo sprendime.

Antra vertus, imtis arbitro vaidmens galėtų tokie asmenys, žinomi visuomenininkai, kurie patys prie tos vienybės ardymo nėra prisidėję.

Dabartiniai PLB vadovai visi yra tie patys KLB vadovai, kurie KLB-nėn įvedė partinę vlikinių grupių politiką ir iš jos išbristi nenori ar nemato kelio. Kalbėti apie vyriausius, visus apjungiančius organus ir primesti visiems savo atstovavimą, tuo pačiu nesuteikiant galimybes patiems bendruomenės nariams tuos atstovus išrinkti, tikrai yra ne vienybės ieškojimas.

KLB vadovai patys save išsirenka atstovais į PLB seimą ir kaip tokie šiandieną sudarė P. L. B. vadovybę, negali laukti visų Kanados lietuvių paramos. Tie patys vadovai, sudarę Tautos Fondo Atstovybę Kanadoje, padarė ją oficialią KLB organu ir primeste visiems Kanados lietuviams likusių vlikinių grupių politiką.

Jeigu ir dabar tie patys asmenys kalba apie pastangas vienybę atstatyti tai pačiais pagrindais, tai labai tenka apgailestauti bendruomeninio darbo nesuapratimu.

Atrodo, kad šioms metodams prarasti tinka žodžiai: Nežūrėkit mūsų darbų, bet klausykite mūsų žodžių.

V. Andriūnas, Toronto

Išrink...

SAUL S.

DANACEAU

JUDGE OF COMMON PLEAS COURT

- CHIEF ASSISTANT COUNTY PROSECUTOR
- CO-AUTHOR OF PRESENT CITY CHARTER
- WINNER OF THE "GOOD GOVERNMENT AWARD" IN 1955
- AN ABLE OUTSTANDING LAWYER

Remiamas AFL-CIO ir The Democratic Cosmopolitan League

X CAUL S. DANACEAU

Vytinė per Dėdės Samo katičą

ŽIURĖK, MŪSŲ NEPASTEBĖJO...

VYT. ALANTAS

Kartą mūsų mieste kažin kuri organizacija surengė koncertą, pasikviesdama geriausius mūsų vokales pajėgas. Rengėjai ne-
●ailėjo pastangų tam ne eili-
niam mūsų mieste kultūriniam
poreiškiui išreklamuoti. Kaipgi,
buvo išsiuntinėti garbės kvieti-
mai ir vietinei nelietuviškai spau-
dai.

Taip jau likimas norėjo, kad vakaro rengėjai įsisteigę šypsodami ir linkėdami atvedė ir pasodino šalia manęs ir mano draugo Pašakarnio vieno dienraš-
čio kritikę.

Didelis laimėjimas: redak-
cija atsiuntė mums savo kritikę,
— šnypstėloje man į ausį kon-
certo rengėjas nuedamas.

Aš žvilgtėčiau į kritikę: mo-
teriškaitė kaip moteriškaitė —
žilstelėjusiais plaukais, žvalio-
mis, šypsančiomis akimis.

Prasidėjus koncertui, aš už-
●iršau kritikę ir gerėjau mūsų
menininkų išmone. Per per-
trauką mes išėjome į koridorių
parūkyti ir mano draugas labai
susijaudinęs paklausė:

— Matei?

— Ne tik mačiau, bet ir gir-
dėjau: jie puikiai dainuoja.

— Aš ne apie tai... Matei,
kaip kritikė reaguoja?

— Nemačiau, nesidomėjau...

— Aš ją visą laiką kreiva aki-
mi sekiau: ji mandagiai ranka
dangstė savo žiovilį.

— Matyt, jei nebuvo thrilling
ir exciting, — nusijuokiau.

— Bet...

— Klausyk, Petrai, nebūk
kvakna. Kodėl jai mūsų daina
turi būti tokia pat žavi, kaip tau
ir man?

— Betgi jie gerai dainuoja, ji
kritikė, turi sprasti...

— Tai kas iš to? — atsakiau
nekantraudamas. — Per televizį-
ją tu girdi solistus dar geriau
dainuojant už mūsų, bet ar tu
žaviesi jais visais? Pagaliau,
pasakyk man, Petrai, ko tu atė-
jai į koncertą: ar pasigėrėti mū-
sų dainininkais, ar šnipinėti koks
kritikės ūpas? Man nei šilta nei
šalta ką: ta moteriškė galvoja,
svarbiausia, kad man patinka ką
aš girdžiu iš scenos.

— Bet ji parašys...

— Terašo ką ji nori, o paga-
liau dar didelis klausimas, ar re-
daktorius įdės ką ji parašys.

— Vis geriau, kad pastebė ir
įvertina...

— Visai teisingai, bet aš ne-
su pasiryžęs nei gedulą risti ant
rankovės jei blogai parašys, nei
šokinėti iš džiaugsmo ant vienos
●jos, jei vieną kitą mandagų
žodelį tars. Koncertus mes ren-

giame savo pačių maionumui ir
naudai, o ne kritikų "thrillingui"
sužadinti. Nesusirk ir pats ma-
žavertiškumo kompleksu, kaip
daugelis mūsų tautiečių ta liga
patvariai ir atkakliai serga.

Tiesą sakant, gal mes to juo-
kingo viruso niekad iš savo nu-
garkaulio ir nebuvom iškrapšę.
Dabar, žiūrėk, koks farsas pasi-
daro: jei kitataučiai apie mūsų
kokį kultūrinį poreišį palankes-
nį žodelį taria, tai mes ir skam-
biname varpais per visą savo
spaudą — žiūrėkite, koks didelis
laimėjimas, koks Lietuvos vardo
išgarsinimas! Bet jei jie mūsų
pastangų nepastebi, tai mes ir
disaujame pakampiais — ai, ai,
mūsų nepastebėjo!

Bet būna ir dar blogiau. Kar-
tais svetimi nuomonių klapiū-
kai ir suosliai ims puldinėti pa-
rengimų organizatorius, kam jie
padarė ne šitaip, o anaip, nes jei
jie būtų padarę anaip, o ne ši-
taip, tai anie kritikai būtų malo-
nėje atkreipti į mus savo akį ir
būtų išrašę mums kultūrinio su-
brendimo diplomą. Matai, tai yra
senos kokietės psichologija. Kai
pana nebeapsitiki savo grožiu ir
skoniu, tai būtinai ieško pripa-
žinimo iš šalies...

— Bet nieko bloga, jei kiti
supras ir įvertins...

— Ne tik nieko bloga, bet ir
labai gerai; aš tik noriu pasa-
kyti, kad maža garbė laikyti sa-
ve prašėjomis su ištiesta ranka
prie svetimų durų. Man tai per
akis pakanka to meniškio zizimo
ir pataikūniško žvilgčiojimo į
esamus ir nesamus autoritetus,
kurie teikias ar nesiteikia pri-
spausti savo antspaudą ant mū-
sų kultūros popierį.

Mes čia jau gyvename de-
šimtmetį ir ilgiau ir puikiai ži-
nome, kad šalis gerų dalykų ir
čia yra jūros šlamšto. Žinoma,
reikia kopti į viršūnes, bet ko-
dėl mes visą laiką turime dairy-
tis į šalį, kad kas pakištų mums
savo lazda?

Pertrauka pasibaigė ir mes
grįžome į salę.

Kitą dieną skambina man kon-
certo rengėjas, kuris atvedė į sa-
lę kritikę, ir klausia:

— Skaitei?

— Skaičiau, lygiai penkios ei-
lutės.

— Ai, ai, matyt nepatiko po-
niai kritikei.

— Aišku, ne, moterėlė nuobo-
džiavo.

— Taip stengėmės, rodos, ir
koncertas buvo geras.

— Labai geras, publika entu-
ziastiškai plojo.

— Nesuprantu, kaip jai galėjo

nepatikti? Turbūt, mūsų menas
jei pasirodė nepakankamai aukš-
to lygio...

— Kitaip sakant, pats galvoji,
kad ta moteriškaitė mus, kaip
kultūrininkus, diskvalifikavo, —
nusijuokiau.

— Ką tu, — sumišęs sumur-
mėjo į ragelį koncerto rengėjas.

— Tai ko tu nuleidai nosį?
Mums, lietuviams, koncertas pa-
tiko ir tai svarbiausia ir nėra
čia ko kaitioti galvos po velėna,

jei kritikei mūsų menas nesu-
kėlė excitingo. Pagaliau, gal ji ir
buvo ką parašiusi, bet gal šįryt
blogai nusiteikęs redaktorius ir
tuos kelis palankesnius žodelius
išbraukė.

— Gaila, ji įžymi kritikė...

— Tėbūna ir įžymiausia, bet
aš labiau branginu savo nuomo-
nę ir išmaldos nenoriu.

— Taip tai taip, bet vis dėlto...

— Viso labo, — aš padėjau
ragelį.

Iš prigimties nemėgstu suos-
lių, klapiūkų ir prašėvų.

KUPREVIČIUTĖS KONCERTAS BOSTONE

Koncertas, rengtas Baltų-Ame-
rikiečių D-jos, įvyko spalio 17 d.
Bostono Konservatorijos didžio-
joje Jordan Hall salėje.

Draugijai šįmet pirmininkau-
ja žymus vietos lietuvių veikė-
jas Lionginas Švelnis, o progra-
mos vadovė yra energinga ir su-
mani Janė Budreikienė.

Jauna koncertantė vakaro pro-

gramą pradėjo Pugnani-Kreisler
Praeludium ir Allegro. Šiame ži-
nomame veikale pradžioje pasi-
taikė neaiškių vietų, tačiau pa-
baiga buvo efektinga. Toliau se-
kė Mozarto dviejų dalių Sonata
Nr. 4 e moll. Ir čia antroji dalis
— Tempo di Minuetto — buvo
žymiai geriau apvaldyta už pir-
mąją, kurioje pasitaikė lyg ir
nuslydimų bei netvirtumų, ypač
aukštosiose gaidose, o kai kurie
smuikininkės pavartoti smyčiai
štrichai (braukimai) bereikalin-
gai sudramatino veiklą, ko jame
visiškai nėra. Einant toliau išpi-
l-dymo "kreivė" — "matematiš-
kai" tariant — staigiai kilo aukš-
tyn! Mozart-Kreisler Rondo in G
dur sužybėjo, suspindėjo puoš-
niu, grakščiu blizgesiu. Sunkios
tercijos buvo atliktos stebėtinai
lengvai, abi kadencijos buvo puik-
ios. Veikalas praskambėjo leng-
vai ir stilingai. Smuikas ir pia-
nas sudarė žavų, neišskiriamą
ansamblį. Taip buvo apvainikuo-
ta pirmoji dalis!

Antroji dalis pradėta J. Gai-
delio trijų dalių Sonata G dur.
Šis veikalas parašytas Bostone
1951 m. moderniam, santūriam
ekspresionistiniam stiliuje, nors
kai kur truputį šiurkštus (šiurkš-
tumą atskleidžia antroji — Lento
tranquillo dalis, kiek nukrypusi
į impresionistinius atspalvius),
yra be abejo vienas iš žy-
miausių mūsų smuiko literatū-
ros veikalų. Jame puikiai pavar-
tos artimos mūsų dainom me-
lodijos, kurios nėra tiesiai iš dai-
nu paimtos, bet kompozitoriaus
sukurtos, taip: I dalies antroji
tema, Finale — panaši į Gruo-
džio "Ulijoną", tik pradėta ne
nuo kvintos, o nuo tonikos, ir ki-
ta, ant žemųjų gaidų, yra puikiai
įpintos ir prasmingai puošia vei-
kala.

Ši sonata amerikiečių kritikų
(ji buvo Kuprevičiutės atlikta
Clevelande) yra statoma aukš-
čiau panašios garsaus Prokofie-
vo sonatos. Šis veikalas, gana
sudėtingas ir sunkus, praskam-
bėjo kaip kruopščiai ir tiksliai
išstudijuotas ir gerai išdirbtas
be tinkamai niuansuotas. Salė-
je buvęs autorius pagerbtas plo-
jimais ir iškviestas į sceną.

Toliau sekė Saint-Saens — Ha-

vanais. Tai lyg praėjusio šimt-
mečio kompozitoriaus pagauti
šių dienų tango bei panašūs to-
nai. Buvo atliktas nuotaikingai
ir švelniai. Buvo švarūs bei
skambūs flanzeteliai ir tercijos.
Lukas Foss — Composer's Holi-
day — vykusiai pavartotas smy-
čiai ir pagauti autoriaus suma-
nymai. Koncertas užbaigtas Wie-
niawskio — Polonaise Brillante,
kuriame buvo atskleista daug
spindėsio ir parodyta smuiko
aukštosios technikos. Publikos
išprašytam "bisui" buvo pagrota
Dvorako Sonatinos melodizingoji
Largetto ir Scherzo.

Piano partiją tiksliai ir tobu-
lai, o kai kur net gana meistriš-
kai (Lozart-Kreisler Rondo) at-
liko Robert Evans.

Ivadoje: turime puikią smui-
ko virtuozę, kuria galime di-
džiutis ir kurią vėta dažniau
išgirsti. Jos technika gera, turi
patrauklų toną ir tikslumą gro-
jime, kai kurie dalykai atliekami
beveik be priekaišto, galima sa-
kyti, pasigerėtinai. Jos reper-
tuaras yra aukštos lygio, gal ja-
me kai kur ir trūksta didesnio
įsigilino bei interpretacijoje gal
yra šis tas taisytino bei tobu-
linamo, bet tas su laiku turi bū-
ti ir bus atsielkta! Linkime ne-
nuilstamai žengti meno keliais
aukštyn į tobulybę.

Pirmaujantieji Bostono ir Nau-
josios Anglijos dienraščiai: Bos-
ton Herald (P. C. B.) ir Boston
Globe (Kevin Kelly) atsiliepė re-
cenzijomis.

Šio sezono bėgyje Baltų-Ameri-
kiečių D-ja toje pačioje salėje
duor dar du koncertus: 1959
sausio 16 d. Irene Loosberg estų
mezzo-soprano ir kovo 13 d. In-
grida bei Karina Gutbergs, lat-
vių piano duetas.

DĖKOJAME DIRVOS RĖMĖJAMS

Dirvai paremti skaitytojai at-
siuntė šias aukas:

SLA 136 kuopa	\$15.00
Vališaitis J., Stamford	4.00
Grauzinis J., Chicago	2.00
Mackevičius F., Chicago	2.00

Aukotojams tariame nuoširdų
ačiū.

VISUS LIETUVIUS LAPKRIČIO 4-TĄ DIENĄ KVIEČIAME BALSUOTI UŽ DORĄ, SAŽINGĄ IR LIETUVIAMS DRAUGINGĄ.

GUBERNATORIŲ

C. WILLIAM O'NEILL



LIETUVIŲ KOMITETAS
O'NEILL'UI IŠRINKTI.

JULIUS SMETONA, PIRM.

IŠTABŪS DRAUGAI

AXEL MUNTHE

(26)

Netrukus virš Sorento kalnų pakyla mė-
nulis. Laikinės sūtemos šydas švelniai atsi-
palaiduoja nuo išdidžios Solaro uolos, slysta
slėniais su mirgančiais alyvmedžių miške-
liais ir apelsinų gojeliais bei mirtomis ir
dingsta sidabrinėje šviesoje virš įlankos van-
denų. Naktis sapnuoja gražųjį sapną. Pasa-
kiška ir mėnulio spinduliais apipilta pakyla
iš jūros Sirenų sala. Švelnus pietų vėjelis
glosto vandenį, tyliai sučeža vos pabudusiose
pakrantės bangėlėse, pakvimpa žydinčiais
apelsiniais ir žaismingai siūbuoja trapias vyn-
●džių šakeles. — Krykštaujantys balsai pa-
sigirsta virš jūros, garsiau ir garsiau jie
prasiveržia pro tylą, ir nakties keleivis ten,
ant Monte Salaro, girdi sparnų šlamėjimą
mėnulio nušviestoje erdvėje.

Kai Kapis kitą rytą pabunda, jau žino-
ma, kad laukinės žąsys praskridusios ir pa-
vasaris atėjęs. Priešais Maria Vacca mėsinė
kabo negyva putpelė — medžioklės sezonas
prasidėjo! Nuo ankstyvo ryto aikštė pilna
šunų. Kasdienybės flegmatiskumas dingęs,
kažkokia energija pagyvinusi jų apsnūdusius
bruozus, minties atspindžiai prašviesina jų
akių tamsumą.

Priešais Don Antonio vyninę ilgomis ei-
lėmis stovi šautuvai, ant kėdžių guli milži-
niški medžioklės krepšiai ir parako ragai.
Nuo pat ryto il Cacciatore jau savo poste vy-
ninėje — apsiavęs kolosaliskais medžioklės
batais, su sunkiu šovinių diržu aplink pilvą.
Vargas putpelei, kuri dabar pasirodys Maria
Vacca skerdykloje — ji tuoj dings Caccia-
tores medžioklės krepšy. Po Rotušės vartais
jaunesnioji karta klausosi senojo Timberio
Pagano medžioklės istorijų iš jo jaunų die-
nų, kada per vieną dieną būdavo pagauinama
daug tūkstančių putpelių. Aukštai, ant baž-
nyčios laiptų, guli klerikalai ir ilgesingai svai-
voja apie praėjusią didybę, kada Kapis te-
beturėjo savo vyskupą, kurio išlaikymas bu-
vo padengiamas vien tik putpelių grobin.
"Vescovo delle quaglie" — Romoje buvo va-
dinamas Kaprio vyskupas.*) Valandos slen-
ka vis su didėjančia įtampa. Kai pagaliau
varpinė paskelbia, kad pirmoji medžioklės
diena yra baigta, vikriais žingsniais einama

*) Putpelių vyskupas. Kapis jau seniai
nebeturi vyskupo sosto, tačiau putpelių me-
džioklė, šalia turistų, tebėra didžiausias pa-
jamų šaltinis.

namo. Vėl naktis nusileidžia virš salos, ir
Kapis miega teisiojo miegu.

Pavargusiais sparnais traukia paukščių
būriai virš jūros. Tūkstančiai jų jau žuvo
Afrikos pakrantėse, kur jie būriavosi ilgai
kelionei. Tūkstančiai nukrito be jėgų į jūrą.
Tūkstančiai mirs uolinėse salose, kurios jiems
iš tamsos moja. Paskutinės nakties valandos
priedangoje jie artėja į salą, be garso krinta
ant jos stačių krantų, ant Villa Timberio, kur
atsiskyrėlis jų jau laukia su savo spąstais.
Ant Mitromanijos*) iškyšulių ir Piccola Ma-
rina jie tupia, kur laukia klastingi tinklai jų
sparnams apnarplioti — ant Limbo ir Punta
di Carena iškyšulių, kur Kaprio šunes, kaip
katės, be garso slankioja. Kai virš Salerno
kalnų prašvinta diena ir, kaip prieš du tūk-
stančių metų, liepsnojanči aukos ugnis, nu-
šviečia apgriuvusį senojo saulės dievo altorių
Mitromanijos grotoje — aplinkiniuose tink-
luose blaškosi tūkstančiai bejėgių paukščių.
Putpelės, laukiniai karveliai, vėversiai ir
daugybė kitų kraujuoja ant uolų. Bet kas rūpi
saulei! Kas rūpi saulei, kad paskui tamsą

*) Maža kas belanko šiandien Mitroma-
nijos grota, kurios vardas greičiausiai turi
ryšio su Magnum Mithrae Antrum. Ji yra
rytinėje pusėje, ir pirmieji tekančios saulės
spinduliai nušviečia jos slaptąją tamsybę.
Iš rastiųjų liekanų žinoma, kad čia kadais
buvo meldžiamasi senajam, amžinai jaunam
saulės dievui.

kurią ji teikia būriui pavargusių paukščių
nuo plėšrios akies apsaugoti, dabar slenka
mirtis:

So, che Natura è sorda,
Che miserar non sa,
Che non del Ben sollecita
Fu, ma dell'esser solo.*

Monte Solaro aukštybėje sėdi il Caccia-
tore. Iki dantų ginkluotas, žvelgia jis perga-
lės žvilgsniu į mūšio lauką po jo kojomis.
Atsargiai! Neprieik arti! Jis šauja į viską!
Diena buvo karšta, Cacciatore išleido per
šimtą šūvių visomis kryptimis.

Pagaliau jis ilsisi po negirdėtų dienos
vargų. Prie jo kojų guli abu šunes, tėvas ir
sūnus, užpakalyje sėdi senasis Spadaro su
atsarginiu šautuvu rankoje ir milžinišku me-
džioklės krepšiu per pečius. Retkarčiais su-
loja tėvas su sūnumi, dar pro sapną sekdami
atsitiktinį paukštį. Retkarčiais griebia Cac-
ciatore ranka išbandytą šautuvą, kad užsi-
svajojusią putpelę numuštų. Retkarčiais sap-
nuoja Spadaro, kad jis naują grobį kemša
į savo didįjį krepšį. Vis rečiau pasigirsta šū-
viai. Vis gilesnė tyła gaubia Monte Salaro
slėnius. Apačioje, po jų kojomis, jau spindi

*) Iš Leonardi vieno eilėraščio, maždaug:
Gamta turi kurčias ausis,
Nėra gailėsio jos karalystėj;
Gyventi ji mus pagimdė,
Tačiau jai vistiek — gera ar bloga.

trys Faraglioni uolos aukso ir purpuro ir be-
sileidžiančios saulės spinduliai sumirga įlan-
kos bangose. Iš Kaprio miestelio prasiveržia
viešbučių skambalų garsai, šaukia valgyti.
Kvapni putpelių pašteto haliucinacija kute-
nas Cacciatores nosį. Jo pusiau primerktoms
akims plati įlanka pasirodo, kaip jūra rau-
dono "Capri Rosso" — tą purpurinę spalvą
jau senasis Homeras palygino su spindinčiu
raudonu vynu, o Spadaro kuklesnėje vaiz-
duotėje krantan besiplakančių bangų tešė-
jimas primena verdamą makaronų klegėji-
mą, ir vakaro žara panaši į ant jų užpilamo
"Pumaroli"*) sunkos bangą.

Il Cacciatore patrina akis ir apsižvalgo
aplinkui, o Spadaro rausiasi medžiokliniam
krepšyje, kur tik vienas vienintelis viever-
sys paskutiniam poilsui įmestas. "Halo,
Spadaro, andiamoci!" (Einam namo). Šunes
pabunda, ir karavanas lėtai leidžiasi į Kaprį.
Pavargę nuo dienos vargų, pagaliau pasiekia
aikštę ir draugišką vyningą, kur Cacciatore
susmunka prieš litrą vyno, o Spadaro su šu-
numis triumfuodami neša namo šautuvą ir
vieversį.

*) Pumaroli arba Pomidori: mėgstamiaus-
ia italų daržovė, svarbiausioji dalis visko,
ką jie valgo, pagyvinanti makaronų vieno-
dumą.

(Bus daugiau)

VOTE . . .
For Ohio Attorney General

WILLIAM SAXBE

Endorsed by The News, The Press
and The Plain Dealer

Waynes County Committee for Saxbe
M. D. Evans, Chairman; Fidelity Bldg.

SANTARIEČIŲ GYVENIME

LIETUVIŲ KALBOS REIKALAI

Lietuvių kalbos menkas mokėjimas ir nesugebėjimas lietuviškai išreikšti savo mintis vis labiau ir labiau pastebimas studentijos tarpe. Priežastys yra gana suprantamos — svetima kalba yra pagrįsta didžioji lietuvių studento gyvenimo dalis: universitetas, draugų nemažas skaičius, studentiškieji klubai, spauda ir knygos, teatrai ir kina.

Ataieksmū atsisotja tik šei ma, lietuvių jaunimo organizacijos, savoji spauda ir knyga (deja, tik retai sugebanti užimti svetima kalba parašytųjų vietą) ir lietuviai draugai (jei su jais kalbamasi lietuviškai).

Bandymų kovoti su svetimų kalbų įtaka pasirodo ir mūsų šeimose, organizacijų susirinkimuose ir spaudoje. Tai labai reikalingi ir sveikintini žingsniai. Tačiau čia pat pastebime, jog būtinai mums reikalinga **lituanistikos žinovų nuolatinė parama**. Štai, neseniai teko skaityti vieno kolegės straipsnį, kuriame jis nagrinėdamas paskaitas, skaitytas Santaros suvažiavimuose kelia mintį, jog jos buvo per daug aukšto akademinio lygio ir kad "...visa ta minčių srovė, išmarginta mandriais tarptautiniais žodžiais (kurių savokos einiamam inteligentui arba miglotos arba visai nežinomos), praužė aukštai, aukštai..."

Autoriaus mintis vartoti mažiau tarptautinių žodžių gal ir yra pagirtina, tačiau tik pažvelkime į sakinius, sekusius jo pasisakymą prieš tarptautinių žodžių vartojimą. "O po paskaitos galvoje lygiai toks pat vakumas, kaip ir prieš paskaitą. Ir kodėl? Ogi dėl to, kad **prelegentai** buvo kompetentingi savo srities žinovai, sugebę **preciziškai** išsireikšti labai **specifinėje terminologijoje**, ir savo žinių **bagazą** iškrauna **komplikuotu**, tik profesionalams pilnai suprantamu būdu".

Mūsų juodai paryškinti žodžiai kaip tik yra tokie, prieš kuriuos kovon išėjo mūsų kolega. Jis juos panaudojo nesąmoningai, nejuokomis, turėdamas geriausius norus. Išvadoje, dar kartą turime pabrėžti, jog mūsų mėgėjų pastangų neužtenka (nors ir jos turi savo vietą) ir reikia didelės lituanistų paramos.

Todėl su nemažu pasitenkinimu sutikome pirmąjį bendrinės kalbos laikraščio **Gimtoji Kalba** numerį, redaguojamą dr. P. Joniko, dr. A. Salio ir dr. Pr. Skardžiaus, talkininkaujant B. Babrauskui, A. Dunduliui, J. M. Laurinaičiui ir D. Veličkai.

Savo žodyje redakcine komisija sako: "Joje bus keliama ir gvildenami įvairūs, daugiausia, žinoma, gyvieji praktiniai klausimai, susiję su mūsų gimtąja kalba, jos kultūra ir globa. Nebus pamirštos ir kai kurios gretiminės sritys, o ypač kalbos santykis su tautybe bei jos palaikymu. Straipsnių skyriuose bus aptariamai bendresnio pobūdžio klausimai. Trumpiems paaiškinimams skaitytojų keliama klausimais skiriama "Klausimų kraitelė". Recenzijomis stengsimės panagrinėti vieną kitą geresnę ar blogesnę kalba parašytą veikalą. Įvairiuose periodiniuose leidiniuose pasirodžiusius kalbinius bei su kalba susijusius straipsnius bus stengiamasi paminėti apžvalgos skyriuje, prireikus nevengiant ir kritinių pastabų. Trumpesnės kalbos gyvenimo įvykių žinutės bus kronikos skyreliu".

Jau pirmajame numeryje yra reikiamos medžiagos, išskirtinai paminėtini straipsniai: L. Dambriūno "Is ko mokytis gimtosios kalbos" nurodo eilę šaltinių norintiems gilintis lietuvių kalboje. Pr. Skardžiaus "Teisnus ir veiksnus" ir "Klausimų kraitelė". Idomus kolegės Gabriėlio Gedvilos pasisakymas "Apie lietuvių kalbos išlaikymą", kaip tik nagrinėjas tą patį klausimą, kaip ir šios užuominos. Kaip pirmajam numeriui, daugiau gal

įvedamajam, atleistini tokie straipsniai kaip J. Ignatonio "Meilė", V. Vintarto "Lietuviškų techninių terminų žodynas", D. Veličkos "Lituanistinių mokymų vaidmuo", P. Orintaitės "Žiupsneliai".

Tačiau būtina, kad sekančiuose numeriuose būtų daug daugiau nagrinėjami, kaip pati redakcija rašė, "įvairūs, daugiausia, žinoma, gyvieji praktiniai klausimai, susiję su mūsų gimtąja kalba". To studentija daugiausia ir pasigenda.

Šis naudingas leidinys turėtų būti kiekvieno studento skaitymas ir studijuojamas. Siūlytume kiekvienai jaunimo organizacijai tuojau savo artimiausiam susirinkime iškelti "Gimtosios kalbos" reikšmę ir paraginti narius ją užsisakyti. Gi "Gimtosios kalbos" kaina yra visiems lengvai prieinama — tik vienas doleris metams (už keturius numerius). Administracijos adresas: 1602 So. 48th Ct., Cicero 50, Ill.

Tikimės, kad "Gimtoji Kalba" dažnai lankys skaitytojus ir kad jos leidėjas — JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Fondas, nesušlubuos, kaip kad neatleistinai atsitinka su Kultūros Fondo leidžiama labai naudinga "Knygų Lentyna". —rm

• **Julius Slavėnas** skaitė paskaitą "Mūsų veikla" paskutiniam Santaros Urbanos skyriaus susirinkime. Paskaitoje ryškinta mintis, jog studentija yra permažai susipažinus su Lietuva ir jai trūksta net pačių elementariausių žinių apie Lietuvos okupacijos tarptautinę ir teisinę padėtį. O ne kartą juk tenka studentams ginti Lietuvos teises. Susirinkime išrinkta nauja valdyba, kurią sudaro **Vytautas Ardicikas** ir **Kęstutis Paulikas**.

• **Bostono Santaros** skyrius suruošė iškylą į New Hampshire kalnus spalio mėn. 18-19 savaitgalį. Buvęs skyriaus pirmininkas **Petras Maleckas** prieš kiek laiko vedęs **Luana Pilkaitę** grįžo iš Washingtono ir apsigyveno Bostone.

• **Santaros Garbės Filisteris** dailininkas **Romas Viesulas** išvyko į Europą. Laimėjęs garsiąją Guggenheimo stipendiją lankysis Vokietijoje ir kituose kraštuose, o vėliau apsigyvens Paryžiuje. Savo darbų plane yra numatęs išleisti specialų iliustruotą lietuvių liaudies dainų veikalą. Neseniai New Yorke buvo rodyta filma "Krūrybingoji litografija", susukta A. Gudaičio, o turinys — litografijos procesas — **Romo Viesulo**.

• **Amerikos Pabaltijo Komiteto** suruošto **Chicagoje** Lietuvos, Latvijos ir Estijos draugingumo sutarties 24 metų minėjimo rengimo darbuose prisidėjo santariečiai **Ramojus Vaitys**, **Gabrielius Gedvila** ir kiti.

• **Filisteriai Lakštuonė Betkauskaitė** ir **Zenonas Rekašius** prisiuntė metinę 10 dol. auką Studentų Santaros reikalams.

• Šį savaitgalį **Urbanose** įvyksta metinis "Homecoming", kuriu metu grįžta į universiteto aplinką seniau jį baigusieji. Nemažai ir lietuvių parvažiuoja į savo Alma Mater. Ta proga **Urbanos**

Balsuok demokratiškai

i s r i n k

JOHN KOVACK
State Representative

TURI GERĄ PATYRIMĄ IR PASIRUOŠĘ PATARNAUTI SAVO APYLINKES ŽMONĖMS.



VOTE . . .

For Ohio Attorney General

WILLIAM SAXBE

Your popular Attorney General with a distinguished record in office.

WM. SAXBE

Cuyahoga County Committee for Saxbe
M. D. Evans, Chairman; Fidelity Bldg.

SKAUTAI

• Naujiems mokslo metams **Akad. Skautų Sąj. Toronto** skyrius valdybą išrinko: Gr. Girdauskaitę, N. Bersėnaitę, G. Norikutę, V. Barsėną, Val. Šerną ir M. Slapšį. Šiam skyriui gražiai plečiant veiklą, pastaruoju metu sulaukta 14 naujų narių.

• **IV Tautinės Stovyklos** vėliava buvo pasiūta ir išsiuvinėta clevelandiškos akad. skautės t. n. Meilės Leknickaitės. Jos iniciatyva **Clevelando ASD "Šatrijos Raganos"** dr-ve pasiūvo akademikų stovyklinius kaklaraiščius praėjusios vasaros "Žalia-kalnio" ir IV TS stovyklautojams.

Vyr. sklt. Meilutė Juškėnaitė pagal v. s. P. Karaliaus projektą buvo pagaminusi specialius reikščius IV TS tvarkos tarnybos pareigūnams.

• **Liet. Skautų S-gos Ūkio Skyrius** šiuo metu kruopščiai tvarko S-gos garbės ženklus bei papildė jų atsargas. Dabar ten galima įsigyti ordinus: Geležinio Vilko (\$12), Padėkos (rėmėjų — \$10, skautininkų — \$8) ir Vėliavos žymenį (\$3). Gaminami ordinarai: Lelijos (\$6), Gyvybės Gelbėjimo su Lelija (\$8), Gyvybės Gelbėjimo papr. (\$6), Už Nuopelnus (\$5) ir žymenys: Tėvynės Sūnaus-Dukros (\$4), Pažangumo (\$2). Taip pat galima gauti ordinarų rozetes (barėtes) ir trispalves tautines juosteles prie uniformos.

Užsakymai su pinigais siunčiami: Pr. Pakalniškis, 1331 — 16th St., Santa Monica, Calif. Ordinus užsakant prašoma pranešti apdovanotojo vardą, pavardę, apdovanojimo datą. Skolon nesunčiam.

• **Detroito jūrų skautų "Šarūno"** ir jūrų skaučių "Jūratės" laivai savo šventėje turėjo pirmojo pastato krikštynas. Iškil-mėse dalyvavo jūrų sk. tėvai, rėmėjai ir svečiai — viso virš 100 asm. Burinio pastato "ŠARŪNAS" krikšto apeigas atliko kun. K. Simanavičius. Krikšto tėvai buvo V. Černienė, M. Sims, P. Padolskis ir inž. L. Pečiūra.

Laivų iškilmingoje suveigoje jūrų skautai ir j. skautės davė žodį.

Šventėje dalyvavo Brolijos Vidurio Rajono vadeiva sktn. Ant. Banionis ir tuntininkė sktn. J. Pečiūrienė. Po iškilmių visi pavaišinti pietumis.

Laivų vadovybės dėkoja visiems šventės dalyviams, tėvams, rėmėjams ir svečiams už skaitlingą atsilankymą bei talką jūrų sk. veikloje.

• **Detroito "Šarūno"** jūrų sk. laivas išleido JAV karinę tarnybą savo laivūna (adjudantą) E. Petrulionį. Naujuoju laivūnu pakviestas vlt. Al. Pesys.

ISTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS, dėl apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,
609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAIN 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 252



"NELEIS SPECIALIAI SUINTERESUOTIEMS ATIMTI SAVO DARBO APSAUGĄ"

Man 57m. Pradėjau dirbti nuo 17 m. Mano gyvenimo ateitis buvo mano pensija ir Social Security.

Jeigu Issue 2 praeis, aš galiu būti pašalintas iš darbo be mano kaltės. Bosai nemėgsta senesnio amžiaus darbininkų.

Pagal dabartinius Ohio valstybės įstatymus niekas mane negali pavaryti iš darbo tol, kol aš sąžiningai atlietu savo darbą už nustatytą atlyginimą.

Neleis specialiai užinteresuotiems pakeisti mūsų. Neleisk jiems mane išmesti, kaip nereikalingą gelazgalį į atmatų dėžę.

PRISIMINK LAIKĄ, KADA VIRŠ 40 M. AMŽIAUS VYRAS BUVO ATLEIDŽIAMAS IŠ DARBO KAIP SENAS!

Galbūt, kad didžiausia apsauga, kurią turi darbo žmogus, yra jo darbo apsauga. Jis ją turi todėl, kad yra organizuotas. Jei praeitų Issue 2, jūs duotumėt teisę darbo žmogui bet kurią dieną iš darbo atleisti be pranešimo ir net atleidimo priežasties nepasakius.

Vote X NO on issue 2

United Organized Labor of Ohio
85 E. Gay Street, Columbus, Ohio

Elmer F. Cope, Co-Chairman
Phil Hannah, Co-Chairman

John T. Cushing, Co-Chairman
R. C. Owens, Co-Chairman

Cleveland APYLINKĖS

Neo Lithuania korporacijos

metinė šventė Clevelande praėjo labai graži pasisekimu. Įstai-kinga La Vera salė buvo pilna korporantų ir svečių. Ypač labai daug buvo gimnazijas ir univer-sitetus lankančio jaunimo. Visi gražiai pasipuosė, tvarkingi, su-darė tikrai pasigerėtiną vaizdą.

Metinę šventę pradėjo Cleve-lando skyriaus pirm. C. Modest-tavičius. Sugiedojus Tautos him-ną ir pagerbus mirusiuosius, il-gesinį žodį tarė Centro valdybos pirmininkas P. Ališauskas.

Magistra Aldona Augustina-vičienė pakeliams juniorams ir seniorus tarė prasmingą parei-gų priminimą. Priešaišką davė: Benigna Balsytė, Dalė Benokraitė, Gražyda Gulbinaitė, Kes-tutis Gaidžiūnas, Algis Garka, Algis Garlauskas, Algis Matu-lionis ir Algis Modestavičius. Spalvas gavusiųjų vardu kalbė-jo Kęstutis Gaidžiūnas.

Korporaciją metinės šventės proga sveikino visa eilė organi-zacijų atstovų, o taip pat gauta daug sveikinimų raštu. Jų tarpe ministerio ir korporacijos garbės nario B. Balučio laiškas.

I metinę šventę, be gausų cle-velandiečių svečių, iš New Yorko buvo atvykę 11, o iš Chicago 16 korporantų ir jų bičiulių.

Po oficialiosios metinės šven-tės dalies vyko bendros vaišės ir pasilinksminimas. Skambėjo li-tuviškos dainos, jaunimas paro-dijavo naujosioms šokių ir dai-nas, mezgė didesnę tarpusavio draugystę. Šventė visais požiū-riais pavyko, korporacija sustip-rėjo naujais jos bičiuliais, o jau-nimas lietuviškai atsigavino.

Sekmadienį šv. Jurgio parapij-os bažnyčioje įvyko pamaldos ir a. a. Prezidento A. Smetonos ka-po aplankymas.

ROCHESTER

Bendruomenės skyrius po va-saros pereina į žiemos daugiau įtemptą darbą. Atidarymų su-rengė J. Liustikaitės koncertą. Solistė išpildė mūsų ir pasauli-nių kompozitorių kūrinius. Jos malonus balsas, ir puiki laikysė-na scenoje paliko žiūrovuose gra-žų įspūdį. Solistei akomponavo muzikas Z. Nomeika.

Lituanistikos mokykla pradės savo antruosius metus spalio mėn. mėn. 25 d. Šiais metais lek-toriais pakviesti K. Sabalienė ir A. Jančys.

Radio valandelei išlaikyti yra įsteigęs radio klubas. Nariai apsidėję pastoviu mokesčiu. Lė-šų papildymui rengiami parengi-mai. Pirmas toks parengimas įvyks lapkričio mėn. 8 d. Akto-rių grupė, vadovaujama A. Cie-menio, suvaidins "Bubulį ir Dun-dulį."

Šv. Jurgio lietuviškoji parapij-a šiais metais mini 50 metų ju-biliejų. Apie šią parapiją turėsi-me progos daugiau po oficialaus minėjimo, kuris įvyks lapkričio mėn. 23 d.

S. Abraitienė, P. Ališauskas

ir daug kitų Neo Lithuanijos šventės dalyvių, atvykusių į Cle-velandą, aplankė Dirvą ir apžiū-rėjo jos naujas, baigiamas įren-gti patalpas.

Sol. V. Verikaitis koncertan, kurį rengė studentai ateitinin-kai, buvo susirinkę per 300 klaus-tojų. Solistui ir jo kvartetui rengėjai ir svečiai nepagailėjo ovacijų.

Laukiam Penkių Stulpų premjeros

Landsbergio premiuotoji dra-ma Penki Stulpai Turgaus Aikš-tėje Clevelande yra sukėlusi pa-lankių ir nepalankių gandų ir aiškinimų. Viena tikra: drama turi naują formą, reikalauja ne-įprastų pastatymo priemonių ir geros vaidybos. Jos turinys nu-austas iš herojiškų partizanų pa-vojų ir sprendimų. Penkių stul-pų pastatymas žada Clevelande dar neregėtą draminių įvykių. Jį tu-ri šiti matyti.

Štato: Vaidilos teatras, rež. P. Maželis, vaidina patys gabiausi vietos scenos darbuotojai.

Laikas: Lapkričio 15 d., šeš-tadienį, 1958 m.

Vieta: Lietuvių salė.

Kita: Sek skelbimus Dirvoje.

Clevelando lietuvių inžinierių ir architektų

(narių ir nenarių) susirinkimas įvyks šį penktadienį, spalio mėn. 31 d. 8 val. v. p. P. Žiūrys rezidencijoje. Dėl informacijų skam-binkite skyriaus pirmininkui inž. V. Civinskiui, tel. LI 1-6014.

Inž. P. Žiūrys

per dail. J. Pautienį paaukojo \$5 prof. Igno Šlepelio paminklo statymo reikalam.

P. B. Gaidžiūnui ir Dirvos bendradarbiams

Visų "Pažadėtosioms žemėms" aktorių bei menininkų vardu, dė-koju "Dirvai" už pakvietimą pa-statyti šį veikalą Clevelande, už gėles, gerą organizaciją ir vai-šingą aktorių priėmimą.

Taip pat artistai dėkoja savo draugams ir visiems tiems, kurie laukė jų su nakvyne bei vaišė-mis.

Clevelandan gastrolės buvo puiki ir maloni rudens išvyka, kurią dažnai visi prisimenam.

Sofija Adomaitienė, Lietuvių Scenos Darbuotojų S-gos pirmininkė

Dail. J. Pautienius

atvykęs į Clevelandą tartis dėl ateinančių metų dailės parodos.

Pijaus J. Žiūrio 65 metų sukakties minėjimas,

prašant Akademinių Skautų Sąjūdžiui, kad clevelandiečiai ga-lėtų gausiau dalyvauti jų ren-giamam vakare ir po to P. J. Žiūrio minėjime, atidėtas į lap-kričio mėn. 9 d. 4 val. p. pietų (sekmadienį). Kaip žinia, minė-jimas įvyks Čiurlionio Ansamb-lio namuose.

Minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Orga-nizacijos ar paskiri asmenys, no-rį prie rengimo prisidėti, kreipia-si į skyriaus pirmininką Julij Smetoną, 1704 Lee Road, Cleve-land Hts. 18. (Tel. ER 1-4675). Pakvietimus į šį minėjimą gali-ma gauti pas Julij Smetoną (ER 1-4675), Jaunutį Nasvytį (Čiur-lionio namuose), Vytautą Orintą (GL 1-9728) ir "Dirvos" redak-cijoje.

Lituanus vaju

Clevelande vykęs per visą rug-sėjo mėnesį, praėjo gana sėk-mingai. Prie jo pasisekimo prisid-ėjo visi rėmėjai ir studentijos bičiuliai bei talkininkai. Jiems norime padėkoti.

Ypatingai dėkojame DIRVAI už jos visakeriopą paramą, talką ir didelį dėmesį, kad vaju kuo geriausiai pavyktų. Dėkojame ir kitai spaudai apie vaju rašiusiai ir Tėviškės Garsų radio valan-dėlės vedėjui J. Stempužiui per radiją apie vaju skelbimus.

Didelės tautos mums suteikė p. Kersnauskienė, p. O. Jokubai-tienė, p. Jucaitienė, V. Rociūnas, Lietuvių Prekybos Namai, už ką jiems dėkojame.

Visą sunkiąją vajuos naštą pa-kėlė moksleivė Jūra Gailiūšytė, atėjusi studentams į talką su sa-vo jaunaisiais talkininkais, dau-giausia moksleiviais: A. Alkai-tytė, M. Gailiūšytė, A. Grėbliū-naitė, L. Kasperavičiūtė, Z. Kon-čiūtė, J. Orintaitė, V. Orintaitė, A. Balčiūnaitė, D. Benokraitytė, J. Kavaliūnaitė, M. Mazoliauskaitė, K. Stankaitytė, I. Stasaitė, V. Augulytė, R. Verbylaitė, J. Balčiūnas, R. Laniauskas, A. Ma-lėnas, R. Sadauskas, V. Šlapelis, A. Šembergas, A. Rukšėnas, M. Rinkus, A. Daukantas, P. Žygas, A. Idzelis, V. Kasperavičius. Jie visi rinko aukas ir dirbo kltus vajuos darbus. Be abejo, ir pa-tys studentai darbuos, bet tai buvo mūsų maloni pareiga.

Dėkojame ir daugeliui kitų, kuriuos išvardinti būtų sunku. Visiems AČIŪ!

Greitu laiku paskelbsime vi-sus mūsų rėmėjų, paaukojusius LITUANUS žurnalo leidimui.

Vajaus komitetas

Mes kepame visokių pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausių mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

Inspektoriaus atvyksta į Clevelandą

Lapkričio 8, 7 val. lietuvių sa-lėje, John B. Priestley, 3 v. pjesė kurią kiekvienas lietuvis turėtų matyti. Ši pjesė yra viena iš mė-giamiausių statomų Vokietijoje. Anglija net filmą buvo pasta-čiusi. Amerikoje 1947 m. New Yorke įvyko šio veikalio premje-ra, kuri atkreipė didelio dėmesio visuose kritikų sluoksniuose. Te-levizijos žiūrovai prieš dvejus metus turėjo progos šį veikalą pamatyti ir amerikiečių intelegentijos atsiliepimai buvo kuo gražiausi.

Dabar pirmą kartą Clevelan-do visuomenė, lietuvių kalboje, turės progos šią pjesę pamatyti ir įsitikinti ko vertas yra mate-rialistinis žmogus. Visus kviečia Akademinių Skautų Sąjūdis

DĖMESIO! GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiūcia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius į Lietu-vą ir visas Rusijos sritis, apmokant muitą s'untėjui. Gavėjas nieko neturi mokėti.

Galima siųsti iki 44 svarų, jei-gu persiūčiam. Jį daiktai telpa dėžėje, kurios d. dis nustatytas JAV pašto taisyklė. Maistą kar-tu su rūbai siųsti neleidžiama.

Nepatikėkit sav. brangių siun-tinių į neaiškias, išlaidas tar-pininkauti rankas

Globe Parcel Service Inc. siun-čia su Inturisto įgaliojimais Siuntiniai pilnai apdrausti.

Siuntėjų patogumui turime gerų vilninių medžiagų, odų skarų, skarelų, batukų. Šios prekės parduodamos siuntėjams sa-vikaina.

Adresas: 1313 Addison Rd. Kamps Superior ir E. 71st St. Tel.: UT 1-2836

NELAIMĖ IR LIGA

Liga ir nelaimė ištinka netikė-tai. Todėl tu turi užsitikrinti kad TAVO šeima būtų ansaugo-ta pagal Accident and Sickness planą.

NATIONWIDE INSURANCE COMPANY siūlo platų ligoninės medicininę, operacinę ir nedar-bingumo pajamų draudimą žemo-mis kainomis!

Dėl smulkesnių informacijų skambinti:

PAULINA MOZURAITIS. Agentas Tel. SK 1-2183

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes Sažiningas ir garantuotas dar-bas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St. Cleveland 8, Ohio Tel.: LI 1-5466

JUOZO MIKONIO NAMŲ PIRKIMO-PARDAVIMO ĮSTAIGA

EAST SHORE REALTY

780 E. 185 St. Telef. IV 1-6561. Namų telef. MU 1-2154

Jūsų patarnavimui atidaryta kiekviena diena. Mes tarp-i-ninkaujame namus įsigyti ten, kur Jūs pageidaujate.

Namų įsigysite — niekad nesigailėsite!

GERESNI NAMŲ STATYTOJAI. VISUOMET ĮSTATO **MONCRIEF** šildymą ir oro vėsinimą THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

CleveChecks SPECIAL BUDGET CHECKING ACCOUNTS REGULAR CHECKING ACCOUNTS, TOO • USE THE ONE BEST FOR YOU! **The Cleveland Trust Company** 65 CONVENIENT BANKING OFFICES MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Punsko lietuvių vidurinės mokyklos ansamblis Atžala,

sveikina Clevelando lietuvių jau-nimą ir dėkoja Pilėnų tunto skautams už padovanotas kank-les ir lietuviškas plokšteles. Jie džiaugiasi, kad mūsų skautų do-vana padės jiems nešti lietuviš-ką žodį į tolimiausius Suvalkų trikampio kaimus.

Anglų kalbos pamokos

kiekvieną antradienį ir ketvir-tadienį nuo 1 iki 3 val. po pietų, Norwood Library — 6401 Su-perior Ave.

Balfo rinkliava Clevelande

Aukų lapai rinkėjams išdaly-ti, kai kas iš jų jau savo pareigą atliko.

Prašome likusius aukų rinkė-jus pasispaušti, o aukotojų prašome bent jų triušą įvertinti ir pagal išgales daugiau aukoti.



DIEVO KARALYSTĖS ŽINIOS

Žmonija palengva bus iškelta iš jos dabartinių nuodėmių ir mirties sąlygų ir sugrąžinta į garbingą žmogišką Dievo pa-veiklą; į protinį, dorinį ir kūnišką tobulumą. Akmeninės širdys tuomet bus permąnytos į kūniškas širdis (Ezek. 11:19) ir, užuot saumylystės, neapykantos, ir kt. užviespataus meilė. Tuomet visų širdys prisipildys aukščiausią meile Sutvėrėjui ir meile arti-niui. Ir vers kiekvieną daryti gė-rą savo artimui: "Jie nekenks r neužmirš visame mano šven-tajame kalne, nes žemė pasidaro silva pažinimo Viešpaties, taip kaip vanduo užtvėnkia jūros dug-ną". — Iza. 11:9.

Gražioji garbingos Dievo Ka-ralystės santaika, ramybė ir lai-mė yra labai gražiai atvaizduota pranašo žodžiuose (Iza. 11:6, 7; 55:25) ir taipogi Apreiškime, ku-ris buvo duotas Jonui Patmos saloje: "Tuomet aš mačiau nau-ą dangų (simbolinį dangų, dva-šišką religinę santvarką ir nau-ją žemę (visuomenės santvar-ką); nes pirmasis dangus ir pir-moji žemė nuėjo — ir aš girdė-čiau didelį balsą iš sosto tarant: "Štai Dievo padangė su žmonė-mis, ir jis gyvens su jais; ir jie bus jo žmonės, ir pats Dievas bus su jais. Dievas nušluostys nuo jų akių kiekvieną ašarą; mir-ties daugiau nebebus, nei dea-vimo, nei šauksmo nebebus dau-giau; nes kas buvo pirma, išny-ko. Tuomet sėdintis soste tarė: Rašyk, nes tie žodžiai yra išti-kimi ir tikri". — Apr. 21:1-4. Tuomet Dievo valia bus vykdo-ma ant žemės, taip kaip dangu-je.

Skelbia **WILLIAM SHIMKUS** 1077 E. Walling Rd. Brecksville, Ohio

William Saxbe, dabartinis Ohio Attorney General, kandidatuoja toms pačioms pareigoms antram terminui. Jį remia daug organizacijų ir įstai-gų, kokio rėmimo niekas anks-čiau neturėjo.

W. Saxbe yra buvęs keturius terminus Ohio House of Repre-sentatives ir daugumos vadas.

Gorman for County Commissioner

Toks buvo ir dar bus Dirvoje atspausstas skelbimas. Ir jei jis savo balsą už tai atiduosit, jūs balsuosit už gerą valdžią. Gor-man tarnauja Cuyahoga apskričiai jau daugelį metų ir su di-džiausiu pasišventimu ir giliau-siu visų problemų įsigiliniu. Ir jį išrinkus, jūs išrinksit geriausį kandidatą, kokio norėjot. Sk.

Walter G. Whitlatch

kandidatuoja teisėju į Juvenile Court. Jis iki šiol buvo direkto-rius Legal Services of the Cuya-hoga County Juvenile Court. Jis yra ilgai dirbes kaip padėjėjas prie teisėjų Harry L. Eastman ir Albert A. Woldman. Jį remia advokatų sąjunga. Dabar yra 50 metų. Baigęs Adalbert College ir Western Reserve University teis-ės skyrių. Darbui pilnai pasi-ruošęs.

Išnuomojami kambariai vyrams ar moterims. Yra visi patogumai.

7009 Lawnew Ave. EX 1-1024

Išnuomojamas butas Carl Ave. 6 kambariai, vonia, ga-so šildymas. Sauti

EX 1-2497 (82)

APSIMOKĖS įsiregistruoti pas mus!

LESLIE REALTY CO. 1429 Hayden Ave. LI 1-5100 Bela Greenfield. MA 1-6255

(k)

PARENGIMŲ KALENDORIUS

1958 m.

Lapkričio 29 d., lietuvių salė, koncertas ir šokiai. Rengia San-taros filisteriai.

1959 m.

Gegužės 2 d., Slovenian Audi-torium JAV ir Kanados jaunųjų dainininkų konkursas. Rengia Dirva.

PARDUODAMI NAMAI

Strathmore Ave., East Cleve-land, dviejų šeimų 5x5, du nauji gaso pečiai. Prašo \$16,900. Ma-žas įmokėjimas — \$1,600.

Trafalgar Ave., iš Grovewood dviejų šeimų 5x4, du nauji gaso pečiai. Prašo \$14,900.

Glennridge Rd. į pietus nuo Eu-clid Ave. mūrinis vienos šeimos iš 5 didelių kambarių.

Beverly Hills, visai nauji na-mai pačio Kovac statyti nuo \$20,000 iki \$30,000.

Šaukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office **Kovac Realty** 960 E. 185 St. KE 1-5030

GERI NAMAI — BE ĮMOKĖJIMO —

Vienos šeimos, su gražiu kie-mu ir garažu. Namų gerame stovyje su gaso šildymu.

2-jų šeimų namas 5-5. Gara-žas, kiemas, nauji gaso pečiai. Labai mažas įmokėjimas.

Capas Realty Co.

13923 Euclid Ave. MU 1-4515

APŽIŪRĖK IR SIŪLYK!

8 m. Euclid colonial namas 21101 Priddy Ave. 3 dideli mie-gamieji, 5 minutes nuo Naujo-sios Parapijos bažnyčios. Šauk savininką RE 1-7593.

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON
3 1/2% **SUPERIOR SAVINGS**
ACCOUNTS INSURED TO \$10,000
HOME AND REMODELING LOANS
CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreip-kitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvai-riuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvis ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savo savuose namuose. Klubas turi įvairių garsiakalbių. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radio valandėlės. Visą laiką veikia televizijos apa-ratas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriks, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamutojai
35 metų simpatingo ir rimto patarnavimo.
6621 Edna Avenue 936 East 185 St.
EN 1-1763 KE 1-7770

PERSIUNCIAME SIUNTINIUS Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS. NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATIDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS
GENERAL PARCEL & TRAVEL CO. INC.
135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583
(Licensed by USSR)
MOSU SKYRIAI
141 2nd Ave. New York City Tel. YU 2-0380
900 Literary Rd. Cleveland 13, Ohio Tel. Tower 1-1461
332 Fillmore Ave. Buffalo 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674
11339 Jos. Campau Detroit 12, Mich. Tel. TOWnsend 9-3980
632 W. Girard Ave. Philadelphia 23, Pa. Tel. WALnut 5-8878
132 Franklin Ave. Hartford, Conn. Tel. CHapel 6-4724
39 Raymond Plaza W. Newark, N. J. Tel. MArket 2-2877
308 West 4th St. Boston 27, Mass. Tel. ANDrew 8-5040
Visais klausimais, susijusiais su siuntinių persiuntimu Jūsų giminėms ir draugams, kreipkitės į mūsų patyrusius, atidžius ir mandagius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks jums visus nurodymus.
Pradžiuginkite savo artimuosius siuntiniu Kalėdoms.
Mūsų didžiulė firma, turėdama tūkstančius patenkintų klientų, 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinis išsiunčiamas per 48 valandas ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu per 7-12 dienas).
Mūsų įstaigoje yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies maisto produktų, pramonės gaminių: skarelų, avalynės, laikrodžių ir kitų daiktų pačiomis žemiausiomis kainomis.
Atsiminkite, kad mes esame siuntinių persiuntimo specialistai.

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderso 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

TURĖJOME IR TOKIŲ SEIMO NARIŲ...

Apie Jeronimo Plečkaičio veiklą

Gen. Štabo pulk. P. ŽILYS

Ką pasakojo komunistai apie tuos ir kitus įvykius

1940 metais bolševikams okupavus Lietuvą tos Vilkaviškio provokacijos suskambėjo naujais akordais. Vieną kartą susitikau su U. S., kuris man buvo žinomas Vilkaviškyje iš 1923 metų. Jis man pasakė. Tada aš dirbau su Jeronimu Plečkaičiu, o dabar dirbu su Gira (atseit Liudu Gira).

Po to jis pradėjo pasakoti apie darbus Vilkaviškyje — komunistinės literatūros platinimą, streikų organizavimą, ruošą revoliuciją ir t.t. Jie viską darė drauge su seimo nariu J. Plečkaičiu, net talkininkavę rinkimuose.

Didžiausias jų priešas Vilkaviškyje tada buvęs 2-sis ulanų pulkas, ypač pulko vadovybė, kuri taip sumaniai trukdžiusi jų darbus.

Kitas panašus įvykis — pasikalbėjimas buvo su kitu pulko karininku.

— Ar tamsta būsi karininkas X?

— Taip aš esu karininkas X.

— Ar tamsta buvai karo lauko teismo narys, kuris teisė komunistus Vilkaviškyje?

— Taip, aš buvau teismo narys.

— Aš esu Y, išuš nuteistas komunistas. Pasakyk tamsta, kodėl jūs buvotė tokie kvailiai ir mus baudėte mažomis baudėmis. Mes buvome jauni, kvaili, komunistai idealistai. Ar jūs manote, kad mes dirbome dėl tų nusikursių, purvinių ir utelėtų drisčių rusų komunistų, kurie dabar atėję į mūsų tėvynę kankina ir žudo mūsų tautą. Tada mes buvome jauni ir kvaili idealistai, dirbome dėl idėjos, neturėjome supratimo apie tikrovę. Bet kodėl su mumis tada dirbo senas socialdemokratas, seimo narys J. Plečkaičis ir kiti jo bendraminčiai. Jeigu ne jie, mes niekad nebūtume buvę komunistais ir nebūtume jiems dirbę. Mes drauge su J. Plečkaičiu platinome komunistinę literatūrą, ruošėme streikus, revoliuciją ir padėjome Plečkaičiui rinkimų metu. Visiems tiems reikalams seimo narys Plečkaičis gaudavo pinigų iš tos pačios kišenės, kaip ir mes. Tas pats išdalininkas mokėjo pinigų Plečkaičiui ir mums.

Reikėjo ne mus jaunas ir kvailus teisti, o teisti ir šaudyti seimo narį J. Plečkaičį ir jo artimus bendradarbius.

Taip kalbėjo lietuvis komunistas, išsėdėjęs kelias ar keliolika metų Lietuvos kalėjime, pamatęs bolševikų režimo tikrovę. Sekant šį pasikalbėjimą krinta į akis du dalykai: senas komunistas, kalbėdamas su karininku ne vieno karto nepavartojo žodžio draugas ir parodė nepaprastai didelį respektą karo lauko teismui; 2. iš to pasikalbėjimo aiškėja labai skandalingos rinkiminės paslaptys Vilkaviškio apskrityje, kurios savo laiku "Naujienose" buvo atvaizduotos kaip triumfališkas kairųjų rinkimų laimėjimas Vilkaviškio apskrityje ir katastrofiškas dešiniųjų pralaimėjimas 1926 metais (!!).

Dar vienas įvykis. Bolševikams okupavus Lietuvą, kariuomenė buvo pavadinta Liaudies kariuomene ir buvo įvesta kariuomenėje politrukų (politinių vadovų) institucija.

3-am dragūnų "G. V." pulkui

politruku buvo paskirtas K. Kadangi aš tada buvau pulko vadu, todėl pradėjau aiškinti, kas tai per vienas tas politrukas K. Iš surinkto davinio buvo nustatyta, kad jis (K.) būk esąs studentas varpininkas. Dėl man nežinomų priežasčių politrukas K. į pulką neatvyko.

Kiek laiko praslinkus, atvyko uniformuotas jaunas vyras ir pasisakė, kad jis esąs pulko politrukas Savickis. Kadangi 3-me dragūnų pulke politruko nėra, todėl jis esąs paskirtas laikinai eiti ir 3-čio dragūnų pulko politruko pareigas.

Politrukas Savickis tuojau pradėjo man aiškinti. Pirmiausia jis prašė manęs nesistebėti, kad jis toks jaunas, vos 22 m. studentas, esąs paskirtas tokioms aukštomis pareigoms. Jis esąs tai nusipelnęs. Nuo V-tos klasės jis pradėjęs dirbti komunistams, priklausęs moksleivių, o vėliau studentų organizacijai. Jam tekę daug dirbti komunistų naudai, dažnai rizikuojant pakliūti į saugumo rankas. Už tokį sunkų ir rizikingą darbą jis gaudavęs tik 150 litų mėnesiui. (Jei aš neklystu Lietuvoje stipendija studentams siekė tik 80 litų mėn.).

Visa Lietuvos komunistuojančio jaunimo laimė buvois ta, kad jie turėjo daug bendraminčių Lietuvos socialdemokratų tarpe, kurie juos globojo, rėmė moraliai ir materialiai, priimdavo pernakti, duodavo patalpas susirinkimams, tuo ypač apsaugodavo nuo saugumo organų akių.

Po to jis išvardino visą eilę tokių gerasirdžių socialdemokratų — Kaune, Marijampolėje, Ukmergėje, Panevėžyje, Šiauliuose, Palangoje ir t.t.

Politrukas Savickis pradėjo įtikinėti mane, kad jeigu ne tie geraširdžiai socialdemokratai, tai iš lietuvių jaunimo nebūtų atsiradę nė vieno komunisto, nes jie jokių būdu nebūtų galėję išsilaikyti. Esą, mus nuo socialdemokratų skirianči tik taktika ir t.t.

Tada man toks politruko Savickio aiškinimas atrodė gana keistokas. Laikui bėgant politruko pasakojimas darėsi aiškesnis, o dabar komunistų veikėjai Tautkaitė-Požėlienei išleisdam atsiminimus "Keliais keleliais į didįjį

vieškelį" pasitvirtina, kad tai yra tiesa.

Iš to seka išvada, kad lietuvių komunistus Lietuvoje "gamino" ne režimas, o kai kurie socialdemokratai.

Jeigu seimo narys J. Plečkaičis 1923 m. pavasarį Vilkaviškio apylinkėje sugebėjo organizuoti darbininkų streikus, apie kurių skandalingas paslaptis aš čia patiekiau žinių, tai panašiai tenka vertinti ir Suvalkijos ūkininkų streiką, apie kurio skandalingas paslaptis 1956 m. "Vienybė" Nr. 46, rašė p. Meškauskas.

Iš p. Meškausko straipsnio matome, kad Suvalkijos ūkininkų streikininkai atsišaukėms spausdino Lenkijoje ir Vokietijoje ir iš ten gabenjo juos į Lietuvą. Kadangi tada Lenkijoje ir Vokietijoje veikė cenzūra, todėl jie atsišaukimai buvo spausdinami su tu valstybių vyriausybės cenzūrų žinia. Jeigu Lenkijos ir Vokietijos vyriausybės cenzoriai leido tuos atsišaukimus spausdinti ir gabenti į Lietuvą, tai išsina, kad Suvalkijos ūkininkų sukilimas buvo daromas su Lenkijos ir Vokietijos vyriausybės žinia ir nauda.

Netenka aiškinti, kaip tokio "streiko" dalyviai yra vadinami. Kas galvoja, tas žino.

Labai gerai prisimenu buv. kariuomenės vado gen. Stanaičio pasakymą: "Gėda kam nors sakyti, kad turime tokių seimo narių". Ir pilnai tam pritariu. Iki šiol aš to principo laikiausi. Dabar nuo to principo esu priverstas atsisakyti dėl to, kad Naujienose ryškiai tokia tendencija: buvusius komunistų agentus, revkomo sekretorius, komunistus, jų simpatikus bei artimus bendradarbius, net komisarų padaryti Lietuvos režimo aukomis bei kankiniais, o lietuvių, ypač karius-karininkus pristatyti visuomenei kaip žmogžudžius, galvažudžius, šnipus, teroro ir žudymo aktų paruošėjus.

Jeigu skaitytojai kiltų dėl to abejonų, tai prašau prisiminti, kas buvo rašoma Naujienose apie revkomo sekretorių, komunistų agentą adv. F. Valiuką, kaip buvo niekinamas Lietuvos teismas už komunistų: K. Požėlos, Greifenbergerio, Čarny, Giedrio nu teisimą (prie to dar pridėti šni-pu Klesčinsko bylą) ir palyginti kaip gerai tuos komunistus atestuoja didelė komunistų veikėja draugė Tautkaitė-Požėliene savo atsiminimuose.

Visa tai palyginus susidaro pa-

Sveikinimai ir geriausi linkėjimai visiems

JOHN J. CARNEY

COUNTY AUDITOR

CHICAGO IR CICERO

• Kad Olio durys neuždarytų. Vargiai ar bus klaida tvirtinti, kad velionis Antanas Ollis buvo pirmutinis ir, kol kas vienintelis Amerikos lietuvis, kurs sugebėjo atidaryti lietuviams labai daug ir labai kietai užskleistų durų JAV valstybėje ir tautoje. Todėl suprantama, kad Amerikos lietuviai, be pažiūrių skirtumo, yra labai susirūpinę ką nors daryti, kad po Antano Olio mirties tos durys nebūtų vėl lietuviams užtrenktos.

Daug minčių ir daug planų yra. Vienas skubus planas aprašomas čia pat.

• Dr. S. Biežis, A. Lapinskas, E. A. Bartkus kreipėsi į Chicago lietuvių visuomenę tokiais žodžiais:

"Velionio Antano Olio atliktus reikšmingus darbus Chicago Sanitariniame Distrikte, kuriam jis pirmininkavo per ilge metų, aukštai įvertino netik Chicago ir visa Amerika, bet tuo pačiu atkreipė ypatingą dėmesį ir kiti kraštai. Šie ir kiti Olio nuopelnai iškelė jį į pačias aukštumas. Jis kaip lietuvis atnešė mums ypatingą garbę ir pasididžiavimą. Jis ruošė dar didesnius planus, kurių vykdymą, deja, sulaukė ankstyva mirtis. Mums, lietuviams, yra ypatingos reikšmės ir tiesioginė pareiga dėti pastangas, kad velionio planai būtų įvykdyti kaip jis juos ruošė ir norėjo.

Tai bus galima tik tuo atveju, kai dabartinė Sanitarinio Distrikto administracija pilnai jam talkinusi, ir vėl bus perrinkta šį rudenį."

Tuo tikslu buvo sukvietas lietuviškos visuomenės susirinkimas spalio 17 d. Atsilankė gau-

sibaisėtinai skandalingas vaizdas.

Taip pat prašau skaitytoją prisiminti, kaip Naujienose skaitytojai pristatomi buvusieji Lietuvos kariuomenės vadai ir kaip gražiai jose rašoma apie draugo Stalino paskirtą Liaudies kariuomenės vadą komunistą draugą gen. Baltušį-Zemaitį, bei buvusį 1919 m. Panevėžio (o gal Kauno gubernijos?) karo komisarą draugą Vitkauską (gen. Vitkausko brolį). Ir tas pats Jeronimas Plečkaičis Naujienose pristatomas, kaip didvyris (už bango apipilėsimą?) ir lietuviško režimo kankinys.

Kad tokius ir panašaus turinio straipsnius spausdina (ir rašo!) Naujienų redaktorius, tai jo garbės ir sąžinės dalykas, bet kailangis tas pats redaktorius nešioja Amerikos Lietuvių Tarybos sekretoriaus titulą, tai reikalas atrodo labai skandalingai.

(Pabaiga)

GREITAI • GERIAUSIAI • LENGVAI

PINIGAI Į LIETUVĄ

10 Rublių už 1.—
Mokestis \$5.— iki \$50.00

PILNAI GARANTUOTA
KVITAS PAROPINAMAS
EXPRESU PER 2 SAVAITES

GRAMERCY

744 Broad Street
Newark 2, New Jersey, U.S.A.

Leista Bankų Dept.
ir aprausta.

DAR VIENAS KULTŪRINIS CENTRAS

DR. S. BIEŽIO KALBA, PASAKYTA ČIURLIONIO ANSAMBLIO NAMŲ ATIDARYME

Išlaikymas lietuviybės išseivijoje tiesioginiai priklauso nuo mūsų pačių. Jei mes dėsimė pastangas, tai ji išsilaikys ilgą laiką, nes gyvenant laisvėje, niekas nedarzo reikštis tautiniai. O nutautėti, ypač mūsų jaunuomenei, kasdien daug pagundų. Tačiau sąmoningas lietuvis, ir dar turįs pakankamai ryžto, nežus lietuviškai idėjai.

Tvirčiausias pagrindas išlaikyti lietuvių yra mūsų skaitlingos patriotinės organizacijos, kuriose plačiai ir stipriai reikiąsi lietuviybės idealas. Jose ir silpnės dvasios lietuviai randa atsigavimą ir sustiprinimą. Todėl be galo svarbu mūsų seivijai būti stipriai susiorganizuotais. Lietuviybė ir bus tiek patvirty, kiek bus tvirtos lietuviškos organizacijos.

Vien tik išlaikyti lietuviybę dar nepakanka. Reikia ją ugdyti, kad pati idėja plėstųsi ir stiprėtų. Šio tikslo siekimui daugiausia gali patarnauti mūsų jaunimas, kurio turime tiek daug ir gražaus. Malonu ir džiugu pažymėti, kad šis jaunimas, susibūręs į įvairias organizacijas. Kol jis bus organizuotas ir ras palankias sąlygas veikti, tol jis bus tvirtas ir nenutols nuo lietuviybės dvasios, — jis vis jausis esąs lietuviškas.

Dalis mūsų jaunimo yra susibūrus į įvairius chorų, kurie dainuodami lietuviškas dainas, patys lietuviybę tvirtiau persimonia mūsų visuomenę lietuviškumu žavi.

Iš daugybės lietuviškų chorų, į pačias pirmąsias eiles yra iškilę LTM Čiurlionio Ansamblis, kuris savo darbais yra nusipelnęs pagarbos, didelio dėkingumo ir visokeriopos paramos.

Daugelis lietuvių organizacijų ir dabar neturi atitinkamų patalpų našiam veikimui. Čiurlionio Ansamblis iki pastarojo laiko irgi nebuvo išimtis. Įsigijimas šių kultūrinių namų buvo drąsus žygis, kurį tik reikia sveikinti ir linkėti gražios ateities. Šie namai, reikia manyti, sustiprins patį Ansamblių ir užtikrins jo gyvavimą.

Šie namai pareikalaus daug rūpesčio, darbo ir medžiaginio pajėgumo. Tačiau, žinant Čiurlionio Ansamblio vadovybės ryžtingumą, paties Ansamblio populiarumą ir nuoširdų atsidavimą

ir pasikalbėjo apie sukakties reikalus. Sukaktuvinkas mielai priėmė šią mintį ir pažadėjo rengiamame bankete dalyvauti kartu su savo žmona. Taip pat pažadėjo atvykti ir sukaktuvinko motina, šiuo metu gyvenanti Clevelande.

Banketė dalyvaus visa eilė buvusių žymiųjų Amerikos lietuvių sportininkų ir vietos amerikiečių sporto bei spaudos atstovai.

Kadangi bilietų skaičius yra gana ribotas, norintieji patekti į šį pobūvį, raginami juos įsigyti iš anksto. Bilietus galima gauti, kreipiantis į banketo rengimo komiteto narį Edvardą Šulaitį, 1330 So. 51st Ave., Cicero 50, Ill., tel. OLYmpic 6-1357.

lietuviškiems reikalams, netenka abejojti apie išlaikymo galimybes. Vienok mūsų visuomenės stambesnė medžiaginė parama bus būtina ir reikalinga ilgiam laikui, kol finansinis spaudimas išsilygins. Ir kas parems jų namus, tas parems lietuviybės išlaikymo darbą.

Aukštai vertindamas Čiurlionio Ansamblio patriotizmą ir jau atliktus darbus, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje davė pagrindinį įnašą pirmum šiu reikalingų namų, čia man ypatingai malonu pažymėti, kad SLA Pildomoji Taryba vadovavosi grynai patriotiniais principais, o ne investavimo pelno siekiant. Duota galimos lengviausios sąlygos, kurių patsai Ansamblis pageidavo.

Nebūsiu perdėjęs pareikšdamas, kad šiuo aktu Susivienijimas atliko dar vieną, iš praeityje daugybės patriotinių darbų. Ir šia, taip reikšminga ir nepaprasta proga, SLA Prezidento Povilo Dargio pavedimu ir visos Pildomosios Tarybos narių vardu, turiu ypatingos garbės bei malonumo širdingai pasveikinti Čiurlionio Ansamblio vadovybę, jo visus narius ir visus jiems teikusius bet kokią pagalbą su taip dideliu kultūriniu laimėjimu. Noriu palinkėti geriausių sėkmių dirbti lietuviškoje veikloje, kuriai dabar susidarė patogesnės sąlygos esant po savo stogu. Tuo pačiu tegul bus man leista taip pat pasveikinti visas Clevelando patriotines organizacijas, kurioms šių namų durys bus visada atdaros palankiau dirbti savo darbus.

Naudodamasis šia proga noriu kreiptis į kitas lietuvių kolonijas, mažas ir dideles, neturinčias panašių namų, imti pavyzdį iš Čiurlionio Ansamblio ir juos išgyti. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje noriai talkins visomis išgalėmis. Prsisteigę nuosavų kultūrinių centrų, mes padėsime tvirtesnį pagrindą lietuviybės išlaikyti ir sudarysime palankesnes sąlygas mūsų jaunimui reikštis.

AMERIKOS LIETUVIAI ir angliškųjų skolinių ŽODYNAS

Knyga, kurios visi laukė, bet labiausiai tai Valparaiso Universiteto ir kitų universitetų bei kolegijų buvusieji lietuviai studentai. Ji yra pirmoji knyga, kurioje plačiai aprašomos aukštosios mokyklos, lankytos senosios Amerikos lietuvių inteligentijos; aprašomi ir veikusieji tose mokyklose lietuvių kalbos kursai; aprašoma ir pati inteligentija. Be to, daug pasakytą apie tuometinės lietuvių spaudos kalbą, apie privates ir parapines mokyklas, kuriose buvo dėstoma lietuvių kalba. Antroje knygos dalyje eina Angliškųjų skolinių žodynas, kuriame daug duodama gyvosios kalbos pavyzdžių, labai aiškiai parodančių šnekamąją Amerikos lietuvių kalbą.

Knyga didelio formato, 366 psl., kietais viršeliais, gerame popieriuje, kaina tik \$5.00. Rašykite: Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

ELECT...

WALTER G.

WHITLATCH

Judge of Juvenile Court

(New Judgeship)

ENDORSED BY

CLEVELAND BAR ASSOCIATION
CUYAHOGA COUNTY BAR ASSOCIATION

Cleveland Plain Dealer, Cleveland News, Preferred by: Citizen's League.

QUALIFIED BY: 22 Years' Juvenile Court Experience



Atgal

EMIL J. MASGAY

CLERK OF COURTS

ENDORSED BY...

- The Citizens League
- Organized Labor
- Democratic Organization
- Many Civic and Fraternal Organizations

BALSUOK UŽ

X EMIL J. MASGAY

DEMOCRAT